

VINKO MÖDERNDORFER

ROMEO IN JULIJA STA BILA BEGUNCA

ljubezenska drama v dveh dejanjih in z dvema epilogoma

Niso begunci samo tisti, ki bežijo pred vojno. Begunci so vsi tisti, ki živijo v svojih deželah, pa s svojim delom ne morejo preživeti. Ti ljudje so begunci v lastnem narodu, med lastnimi ljudmi, v sistemu, ki jih je izkoristil in zavrgel, čeprav so bili pomemben del sistema. Živimo v času globalnega begunstva. Prepričani smo, da so begunci drugi, pa smo v resnici to mi sami.

GRUMOVA NAGRADA 2018

© Vinko Möderndorfer
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Osebe:

ROMAN

JUNA

PRVI

DRUGI

TRETJI

TAJNICA

Spodaj naštete osebe lahko igrajo štirje igralci:

POLICIST

POLICIST S PSOM

SESTRA

MAMA

OČE

GLAS PO ZVOČNIKU

MEDICINSKA SESTRA

LJUBICA

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

PREVAJALEC

MLADENKA

JUNIN IN SESTRIN ATA

Prizorišče – scenski prostor

Scenska prizorišča naj se izmenjavajo hitro. Nikakor ne gre za realistične prostore, ampak za atmosfersko stilizacijo. V resnici naj bo gledališki prostor *prazen*. Dva stola, miza, postelja, otroški voziček, televizor ... in *svetlobna sprememba*. V besedilu so scenski prostori opisani z več realističnimi detajli (zaradi lažje predstave), kot naj bo to videno na gledališkem odru. Gre za princip *gledališča mundi* (*gledališče sveta*). Prazen prostor, ki z jasnimi in stiliziranimi scenskimi znaki pomeni vse (ves svet).

Scenografija naj si pomaga s projekcijami. S črno-belimi projekcijami vsepovsod tam, kjer naj bi nastopalo več ljudi (množica). To naj bodo črno-bele projekcije iz realnega sveta. Pravzaprav dokumentarne fotografije, podobe, kakršne vidimo vsak dan po televiziji, v časopisih ... Čakajoči pred vitrinami na zavodih za zaposlovanje, ljudje v čakalnicah, vrste ljudi pred okenci, fotografije ljudi, ki v mraku čakajo pred postajališčem ob avtocesti, podoba zaprtega tovornjaka, ki prevažajo meso, podoba ljudi na ulici, brezdomci na klopcih v parku itd. Vse to bo besedilu dodalo posebno dokumentarno atmosfero, hkrati pa bo pripomoglo k hitri menjavi scenskih prostorov in vzdušja.

Prav zato so scenska prizorišča pred vsakim prizorom opisana z besedo *podoba*: *podoba pisarne*, *podoba čakalnice*, *podoba sobe*, *podoba postajališča ob avtocesti*, *podoba parka* itd. itd.

PRVO DEJANJE

Prvi prizor

Podoba pisarne.

V pisarni: Prvi, Drugi in Tretji. V temnih oblekah. Kravate okrog vratu. V kotu Tajnica. Odprt laptop. Vtipkava. Sredi pisarne stol. Na stolu Roman. Nad njegovo glavo neonska luč.

Prvi stoji ob Romanu.

Drugi stoji ob oknu.

Tretji se sprehaja po sobi. Dela kroge okrog Romana.

Tišina nekaj časa.

PRVI: Ste srečni?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

PRVI: Ste srečni?

ROMAN: Jaz?

DRUGI: Vi.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

PRVI: Ste srečni?

ROMAN: Zdajle?

PRVI: Nisem vprašal *kdaj*, vprašal sem, *če ste srečni*.

ROMAN: Včasih.

TRETJI: Ni vprašal *kdaj*, vprašal je, *če ste srečni*.

ROMAN: Sem.

Vsi molčijo.

Roman izgubljeno gleda okoli.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

Roman plaho vpraša.

ROMAN: Nisem?

Roman izgubljeno gleda okoli.

Vsi molčijo.

PRVI: Lažete?

ROMAN: Ne.

TRETJI: Zakaj lažete?

ROMAN: Ne lažem.

DRUGI: Nikoli?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

PRVI: Vsak človek laže.

DRUGI: Vsak.

TRETJI: Vprašanje je samo, kakšne so te laži.

PRVI: Kako usodne.

DRUGI: Kako škodljive.

TRETJI: Kako nepopravljive.

PRVI: Torej, kaj?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

PRVI: Lažete?

ROMAN: Ja.

DRUGI: Zakaj ste pa malo prej rekli, da ne lažete?

ROMAN: Zmotil sem se.

TRETJI: Ne. Zlagali ste se.

Vsi trije se zasmejijo.

Potem utihnejo.

Gledajo Romana.

PRVI: Pustimo to.

Prvi se umakne Drugemu.

Drugi stopi pred Romana.

Prvi začne krožiti okrog Romana.

Tretji še vedno stoji ob oknu.

Tajnica vtipkava.

DRUGI: Kaj imate proti gejem?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

DRUGI: Kaj imate proti gejem?!

ROMAN: Nič.

TRETJI: Vprašal je, *kaj* imate proti gejem.

ROMAN: Nič nimam proti gejem.

TRETJI: Vprašal je, kaj *imate* proti gejem. Ne česa *nimate*.

ROMAN: Dokler me pustijo pri miru, me ne motijo.

PRVI: Če vas *ne pustijo pri miru*, potem pa imate *nekaj* proti gejem?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

DRUGI: Je tako?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

PRVI: Ste gej?

ROMAN: Ne. Ne!

PRVI: Peder?

ROMAN: Ne. Ne! Sploh ne!!

DRUGI: A ne bi bilo dovolj, da bi samo enkrat rekli *ne*? Zakaj se vam je zdelo potrebno kar trikrat zanikati: *Ne. Ne! Sploh ne!!*

PRVI: Ste peder?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

TRETJI: Pustimo to.

Tretji stopi do Romana.

Drugi stopi do okna.

Prvi dela kroge okrog Romana.

Tajnica zapisuje v laptop.

TRETJI: Kaj je to demokracija?

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

TRETJI: Se vam zdi demokracija dober družbeni sistem?

ROMAN: Ja.

TRETJI: Res?

ROMAN: Ja.

PRVI: Dobili smo vas že na laži.

TRETJI: Prej ste priznali, da lažete.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

TRETJI: Torej: demokracija?

ROMAN: Ja, zdi se mi *dober družbeni sistem*.

TRETJI: Se vam samo *zdi* ali ste zares prepričani?

ROMAN: Prepričan sem.

Prvi, Drugi in Tretji se spogledajo.

TRETJI: Prepričan je.

Vsi trije se zasmehijo.

Smejejo se.

Potem se umirijo.

TRETJI: Ste komunist?

ROMAN: Kaj?

TRETJI: Slišali ste.

PRVI: Dobro ste slišali.

ROMAN: Za politiko se ne zanimam.

TRETJI: Koga boste volili na naslednjih volitvah?

ROMAN: Ne hodim na volitve.

Vsi trije molčijo.

Gledajo Romana.

Tajnica neha tipkati. Tudi ona se zazre v Romana.

Roman izgubljeno gleda okoli.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

Roman plaho vpraša.

ROMAN: Saj ni obvezno?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman izgubljeno gleda okoli.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

Roman plaho vpraša.

ROMAN: A je obvezno?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman izgubljeno gleda okoli.

Roman ne ve, kaj bi odgovoril.

ROMAN: Ker, če je obvezno, res nisem vedel. Ne berem časopisov.

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

TRETJI: Koliko ste stari?

ROMAN: Vse imate zapisano.

TRETJI: Koliko ste stari?

ROMAN: Dvajset. Imate zapisano.

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

PRVI: Za danes bo dovolj.

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman vstane.

ROMAN: Lahko grem?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

ROMAN: Na svidenje.

Roman odhaja.

Vsi molčijo.

Spremljajo ga s pogledom.

ROMAN: Saj me boste obvestili?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman odide.

Prvi pogleda tajnico.

PRVI: Ste zapisali?

Tajnica pogleda v laptop.

Tajnica bere.

TAJNICA: Ni gej. Ne hodi na volitve. Če bi volil, bi volil komuniste. Devetnajst let. Dvajset bo dvaindvajsetega septembra. Laže.

Prvi in Drugi in Tretji prikimajo.

ZATEMNITEV.

Drugi prizor

Podoba čakalnice.

Dolg prostor. Na eni strani okna od tal do stropa. Na nasprotni steni vitrine. Veliko mladih ljudi stoji ob vitrinah in v tišini gleda razobešene sezname, ki jih razsvetljujejo neonske luči. Po sredini čakalnice stojijo zdrsane klopi in nekaj stolov. Na klopi sedi Juna. Stegnjene noge. Bose noge. Ponošeni športni copati zraven. Kavbojke. Bluza. Običajna mlada punca.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Iz ozadja pride Roman.

Roke v žepih. Počasi gre mimo Juna.

Juna ga gleda.

JUNA: Cigareta?

Roman se ustavi.

ROMAN: Jaz?

JUNA: Cigareta.

ROMAN: Ne kadim.

Juna razumevajoče prikima.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: Kadim.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: In lažem.

Roman se nasmehne.

ROMAN: Dobili so me. Malo prej.

Juna razumevajoče prikima.

ROMAN: Vprašanje je samo, kakšne so laži. Kako usodne. Kako škodljive.

Roman pomisli.

ROMAN: In še nekaj. Sem pozabil.

Juna razumevajoče prikima.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

JUNA: Tako bi eno pokadila.

ROMAN: Res nimam.

Juna razumevajoče prikima.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: A vprašava koga? Pa potem skupaj ... Vsak pol?

JUNA: Saj v resnici ne kadim. Brez zveze. Mislim ... Sem. Enkrat. Dvakrat. Pa mi je bilo vedno slabo. Tebi ni slabo?

ROMAN: Jaz kadim od dvanajstega. To je pa že ...

Roman pomisli.

ROMAN: Čez dve leti in pol bo deset let.

Juna pomisli.

JUNA: Potem si skoraj dvajset.

ROMAN: Skoraj.

Juna pomisli.

JUNA: Jaz sem pa polnoletna.

Juna pomisli.

JUNA: Že dva meseca.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

JUNA: A si kaj dobil?

ROMAN: Me bodo obvestili.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: Upam.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: Pa ti?

JUNA: Juna.

ROMAN: Mislim, če si, te bodo obvestili ...

JUNA: Za tako mlade ni nič. Juna.

ROMAN: Ja. Roman.

JUNA: Sicer pa Julka. Pa mi ni vseč. Atu je bilo vseč. Njegova mama je Julka. Bila. Je umrla. Se ne spomnim, kdaj. Sem se preimenovala. Ne še uradno, ker za to je treba postopke, pa plačat je treba. Bom enkrat tudi uradno. Sem veliko razmišljala ... *Samo ne Julka*, sem si rekla, *vse drugo, Julka pa res ne!* Lahko bi bila Julija. So mi tako rekli v šoli. Mi je bilo kar vseč. Ena učiteljica mi je tako rekla. *Za slovenščino*. Me je imela rada. Ker sem pisala dobre spise. Brez vejic, klicajev in podobnega, ampak *vedno super vsebina*, je rekla. Slovnica je bila vedno *šus*, vsebina pa pet. Pet plus! Na koncu sem vedno dobila pozitivno. Vedno. Zaradi vsebine. No, in ona, učiteljica, mi je rekla, da sem Julija. Takšna kot Julija. Ne vem, mogoče je bila pa lezbijka. Pojma nimam. Najbrž je bila lezbijka. Tako me je gledala. Ampak jaz sem pa raje Juna. Moj fant mi je rekel Juna. Prvi fant. Mogoče ni bil prvi. Mislim, je bil. Tako *zares* je bil prvi. Mislim *zares*, ker sva spala skupaj. Seksala. To je zdaj že zelo daleč nazaj. Juna.

ROMAN: Roman.

JUNA: Sem slišala, ja.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: Juna! Lepo ime.

JUNA: Ti je vseč?

ROMAN: Julija bi bilo tudi v redu.

JUNA: *Preveč nobel*, je rekel moj fant. *Julija, Julija!* *kot da bi se neki afnala*, je rekel. *Juna* mu je bilo pa super.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

ROMAN: Si imela veliko fantov?

Juna pomisli.

Juna pokaže deset prstov.

In potem še dva.

JUNA: Ampak niso bili vsi zaresni. Zaresen je bil samo eden. Sem bila zaljubljena. On pa ni bil. Mešalo se mi je, tako sem bila! Od doma sem pobegnila, tako sem bila. On pa ni bil.

Juna skomigne.

Roman razumevajoče prikima.

JUNA: Pa ti?

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ROMAN: Kaj?

JUNA: Koliko?

Roman pomisli.

ROMAN: Veliko. Se ne spomnim, koliko veliko.

JUNA: A zaresnih?

ROMAN: Še pa še zaresnih. Veliko zaresnih.

JUNA: A si bil zaljubljen?

ROMAN: Še pa še.

Roman jo gleda.

Juna ga gleda.

JUNA: Kam greš pa zdaj?

ROMAN: Ven.

JUNA: Na levo ali na desno?

Roman gleda proti izhodu.

Roman razmišlja.

ROMAN: Pa ti? Kam? Levo ali desno?

JUNA: Jaz sem prva vprašala.

Roman gleda proti izhodu.

Roman razmišlja.

ROMAN: Levo.

JUNA: Super! Jaz tudi.

Juna si natakne ponošene športne copate in vstane.

JUNA: Greva lahko skupaj.

Odideta iz čakalnice.

Podoba mladih ljudi, ki stojijo ob vitrinah in v tišini gledajo sezname, ki jih osvetljuje neonska luč.

ZATEMNITEV.

Tretji prizor

Podoba parka.

Noč. Klopca v parku.

Roman in Juna na klopci.

Juna sedi na Romanu.

Trudita se z ljubljnjem.

Ne gre jima.

Ne gre jima.

Se ustavita.

Mirujeta nekaj časa.

Zadihana.

JUNA: Nič hudega.

Mirujeta nekaj časa.

Spet poskušata.

Ne gre jima.

Ne gre jima.

Se ustavita.

JUNA: Zoprno je.

ROMAN: Ja.

JUNA: Na trdem je zoprno.

ROMAN: Ja.

JUNA: Klopca me žuli v kolena.

ROMAN: Ja.

JUNA: V postelji bi bilo pa super.

ROMAN: Pri tebi?

JUNA: Ni prostora. Sestra ima dojenčka. In sta vedno doma.

Mirujeta nekaj časa.

Spet poskušata.

Ne gre jima.

Ne gre jima.

Se ustavita.

ROMAN: Nima smisla.

JUNA: Sem jaz kriva?

ROMAN: Ne. Ne! Sploh ne!!

JUNA: Kaj pa pri tebi?

ROMAN: Ne vem. Mogoče.

JUNA: A si daleč?

ROMAN: Peš pol ure. Z avtobusom nekaj minut.

JUNA: Greva peš?

ROMAN: Oče je ...

JUNA: Kaj?

ROMAN: Tečen je. Odkar je umrla mama ...

JUNA: Mama ti je umrla?

ROMAN: Zdaj bo ...

Roman pomisli.

ROMAN: Skoraj pol leta. Trinajstega bo pol leta.

Molčita.

JUNA: A se po pol leta še reče *sožalje*?

ROMAN: Ne vem.

JUNA: Sožalje.

ROMAN: Hvala.

Molčita.

JUNA: In?

ROMAN: In kaj?

JUNA: Tvoj oče ...

ROMAN: Ja. Tečen je. Noče, da koga pripeljem. Ponoči ne more spat in potem poseda v kuhinji ...

Molčita.

JUNA: Kam si pa potem peljal svoje punce?

Molčita.

ROMAN: Nisem jih.

Molčita.

Juna sedi na Romanu.

Molčita.

JUNA: Zdaj pa bi pokadila eno.

ROMAN: Ne kadiš.

JUNA: Tako se reče. Ko se poseksaš, paše cigareta.

Molčita.

JUNA: Midva se nisva.

Molčita.

JUNA: Ti ga pofafam?

Molčita.

JUNA: Pofafala ti ga bom.

ROMAN: Ne bo pomagalo.

JUNA: Boš videl.

Juna vstane.

Roman še vedno sedi.

Juna poklekne med Romanove noge.

Prične.

Prične.

Žarek.

Dolg žarek posveti iz grmovja naravnost na Romana in Juno.

Juna hitro vstane.

Roman hitro vstane. Vleče hlače nase.

Iz grmovja se prikaže Policist.

Po poti se klopci približuje še Policist s psom.

POLICIST: Kaj pa delata?

POLICIST S PSOM: Rožice nabirata.

POLICIST: Se mi je zdelo.

Policista se zasmejita.

Pes zalaja.

Roman prime Juno okrog ramen.

Policista se nehata smejat.

POLICIST: No, kaj?

ROMAN: Pogovarjava se.

POLICIST S PSOM: A tako se danes temu reče?

Policista se zasmejita.

Pes zalaja.

Roman še bolj stisne Juno v svoj objem.

Policista se nehata smejati.

POLICIST: Dokumente.

Roman seže v žep. Izroči knjižico policistu.

POLICIST: Kaj je to?

ROMAN: Dokument.

POLICIST: Osebna izkaznica?

ROMAN: Sem jo izgubil. Čakam drugo.

Policist pokaže knjižico Policistu s psom.

POLICIST S PSOM: Ta ne velja. Ni slike. Kako naj vem, da je dokument tvoj?

ROMAN: Delovna knjižica je.

Policist jo lista.

POLICIST: Nič ni v njej.

ROMAN: Ime in priimek in naslov.

POLICIST S PSOM: Kako naj vem, da si to res ti? In da so to *res* tvoji podatki.

Policist se obrne k Juni.

POLICIST: Pa ti?

JUNA: Nimam.

POLICIST S PSOM: Kaj?

JUNA: Nimam s sabo. Mislim. Osebne nimam s sabo.

POLICIST: Lepo.

ROMAN: Moja punca je.

Juna pogleda Romana.

Roman pogleda Juno.

ROMAN: Jaz garantiram zanjo.

POLICIST: Aja?!

POLICIST S PSOM: Z delovno knjižico? Brez slike?

ROMAN: Kaj sva narobe naredila?

Policista se spogledata.

Policista se zasmejita.

Pes zalaja.

Policista se nehata smejati.

POLICIST S PSOM: Nespodobno obnašanje na javnem mestu. Brez osebnega dokumenta.

POLICIST: Če ste brez veljavnega osebnega dokumenta, vas lahko doleti kazen – globa znaša od štiristo do osemsto trideset evrov.

POLICIST S PSOM: Krat dva.

POLICIST: Sicer pa za veljaven osebni dokument štejejo: osebna izkaznica, potni list, obmejna prepustnica, vozniško dovoljenje, orožni list in celo potrdilo o usposobljenosti za voznika čolna. Nič od tega nimata.

POLICIST S PSOM: Tu je pa še en prekršek.

POLICIST: Kdor na javnem kraju spolno občuje, razkazuje spolne organe ali na vsiljiv način ponuja spolne usluge in s tem koga moti, povzroči vznemirjenje ali zgražanje ljudi, se ga kaznuje z globo od dvesto petdeset do petsto evrov. Tudi nespodobnost ima svojo ceno.

POLICIST S PSOM: Krat dva.

POLICIST: Vse se plača.

POLICIST S PSOM: Krat dva.

POLICIST: Lahko pa gresta z nama na postajo.

POLICIST S PSOM: Do jutra. Da preverimo identiteto.

POLICIST: In se tudi plača. Bivanje pri nas. Kot v hotelu.

POLICIST S PSOM: Krat dva.

POLICIST: Trgamo od plače.

ROMAN: Nimam službe.

POLICIST: Počakamo. Ko boš imel.

POLICIST S PSOM: Država vzame svoje. Vedno.

Roman se razburi.

ROMAN: A nimate pametnejšega dela! Namesto da bi preganjali prave lopove, se spravljate na naju. Sram vas je lahko. Isti ste kot barabe ...

POLICIST: Opa! Sem prav slišal?

POLICIST S PSOM: Rekel nama je, da sva *barabi*.

POLICIST: V prejšnjih časih bi jih za to dobil s pendrekom.

POLICIST S PSOM: V demokraciji pa žalitev samo zaračunamo. Koliko že?

POLICIST: V skladu s prvim odstavkom stodevetega člena ZUP, ki obravnava žalitev organa ali uradne osebe, kar je treba pojmovati kot poseg v dostojanstvo organa, kot na primer v njegov ugled, zunanjo ali objektivno čast, dobro ime v javnosti ..., se ga kaznuje z denarno kaznijo od sto do štiristo dvajset evrov.

POLICIST S PSOM: In to je bila huda žalitev. Jaz bi predlagal štiristo dvajset.

ROMAN: Se opravičujem.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

POLICIST: Z opravičilom ... Naj mu bo. Dvesto.

POLICIST S PSOM: Dvesto petdeset. Ker žalitev mojega dostojanstva je le bila huda. Da o psu niti ne govorim.

Pes zalaja.

POLICIST: No, pejmo! Bomo na policijski postaji ugotavljali vajino identiteto, vse kazni bomo skupaj potegnili ... Ker pa nam bo to vzelo preveč časa, bosta morala počakati do osmih zjutraj, ko pride naslednja izmena.

POLICIST S PSOM: Ne bosta ravno na toplem. Bosta pa na svojem.

POLICIST: Vsak na svojem.

POLICIST S PSOM: Da ne bo prišlo do nespodobnosti.

Policista se spogledata.

Policista se zasmejita.

Pes zalaja.

Policista se nehata smejati.

POLICIST: Alo, gremo!

Policist s psom zastane.

POLICIST S PSOM: Lahko pa se tudi *drugače* dogovorimo.

POLICIST: Ja, lahko se *drugače* dogovorimo.

Gledajo se.

Pes cvili.

ROMAN: Kako?

Policist pomigne proti Juni.

POLICIST S PSOM: Sva videla.

POLICIST: Fafat znaš.

POLICIST S PSOM: To ti gre zavidljivo dobro od ust.

Policista se zasmejita.

Pes zalaja.

Policista se nehata smejati.

POLICIST: No?! Kako se bomo zmenili?

Gledajo se.

Pes cvili.

Juna pogleda Romana.

POLICIST: Nespodobno obnašanje na javnem mestu. Brez osebnega dokumenta. Žaljenje organa.
Trije hudi prekrški. Vse skupaj ... Na okroglo. Tisoč dvesto. Če plačata takoj.

POLICIST S PSOM: Vse se plača.

POLICIST Krat dva.

Gledajo se.

Pes cvili.

Juna spusti Romanovo roko. Pogleda policista s psom.

Policist s psom izroči povodec Policistu.

POLICIST S PSOM: Primi mi ga.

Policist prime psa. Drugi policist gre počasi proti grmovju. Med potjo si odpenja hlače.

Juna pogleda Romana.

Gledata se.

Juna odhaja proti grmovju.

Juna poklekne pred Policista.

Roman stisne pesti.

Roman zakriči in plane proti grmovju, odrine Juno in udari Policista.

Pes divje laja in renči.

ZATEMNITEV.

Četrty prizor

Podoba kletnih prostorov na policiji.

*Hodnik. Zarešetkana vrata. Roman se drži za rešetke. V sosednji celici pijan moški glasno pohrkava.
Ostale celice vzdolž hodnika so prazne. Pokvarjene neonske cevi na stropu utripajo.*

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Roman je prestrašen. Zaskrbljen. Paničen. Trese zarezetkana vrata.

ROMAN: Juna!

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

ROMAN: Juna!!

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

ROMAN: Juna!! Junaaaaaaaa!

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

Zaslišimo tih Junin glas iz sosednjega prostora.

JUNA: Roman ...

Roman plane.

ROMAN: Juna! Juna ...! Je vse v redu?

JUNA: Vse je v redu.

ROMAN: So ti kaj naredili? ... Juna!!

JUNA: Ne. Samo ...

ROMAN: Ja ...?

JUNA: Zebe me.

ROMAN: Ko prideva ven ... Juna ... Objel te bom. Pogrel te bom.

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

ROMAN: Me slišiš? ... Juna!!

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

ROMAN: Juna!!

Zaslišimo tih Junin glas iz sosednjega prostora.

JUNA: Nobeden mi še ni tega rekel.

ROMAN: Objel te bom. Pogrel te bom, Juna!!

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

Slišimo šibek Junin glas iz sosednjega prostora.

JUNA: Nobeden se še ni bal zame.

Prazen hodnik.

Pohrkavanje.

Zvok odpiranja vrat.

Policist prihaja.

Policist pride in postoji ob rešetkah. Gleda Romana.

POLICIST: Brez osebnega dokumenta. Osemsto dvajset. Nespodobno vedenje v javnosti. Petsto.

Kaznivo dejanje: napad na uradno osebo, ko je ta opravljala naloge javne varnosti po prvem odstavku tristotretjega člena kazenskega zakonika ... Od tri do šest mesecev zapora in plačilo stroškov kazenskega postopka. Približno šeststo. Vse skupaj dva tisoč. Če zaokrožimo navzdol.

Policist gleda Romana.

Roman gleda Policista.

ROMAN: K novinarjem bom šel, na televizijo bom šel, vsepovsod bom šel ... Zloraba uradnega položaja ...

Policist in Roman se gledata.

Policist odklene rešetkasta vrata.

Pohrkavanje.

POLICIST: Naj vama bo. Tokrat.

Roman stopi na hodnik.

Policist in Roman se gledata.

Pohrkavanje.

POLICIST: Da vaju nikoli več ne vidim.

Roman steče s hodnika.

ROMAN: Juna!

Policist zapre vrata prazne celice.

Pohrkavanje.

ZATEMNITEV.

Peti prizor

Podoba čakalnice.

Dolg prostor. Na eni strani okna od tal do stropa. Na nasprotni steni vitrine. Podoba mladih ljudi, ki stojijo ob vitrinah in v tišini gledajo razobešene sezname, ki jih razsvetljujejo neonske luči. Po sredini čakalnice stojijo zdrsane klopi in nekaj stolov. Na klopi sedi Roman. Juna leži z glavo v njegovem naročju. Njene ponošene športne copate na tleh ob klopi.

JUNA: Želim si ... Nove superge. Ni treba, da so nike. Takšne enostavne. Brez strganih vezalk.
Želim si ...

Juna gleda v strop.

Razmišlja.

JUNA: Da bi zjutraj vstala in da bi bilo sonce. Da bi šla na avtobus in v službo. Ne preveč težko. Lepo službo. Z malico ob desetih. S puncami, takšnimi, kot sem jaz ... Da bi se lahko pogovarjala. Da bi lahko bila *prjatla* z njimi. Želim si ...

Juna gleda v strop.

Razmišlja.

JUNA: Da bi sestra z dojenčkom bila srečna in da bi našla svoje stanovanje. Da bi mama bila srečna. In da bi se ata enkrat končno uspešno vrnil z zdravljenja in da bi bil tudi srečen. Želim si ...

Juna gleda v strop.

Razmišlja.

JUNA: Kavo. Kavo z mlekom. Brez cigarete. Ker mi je vedno slabo ... Želim si ... Poletje. Počitnice. Sonce. Travnik. Rože. Želim si ... tebe.

Juna gleda v strop.

Razmišlja.

JUNA: Tebe in sobo. Svojo sobo. Posteljo. Želim si ...

Juna gleda v strop.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Razmišlja.

JUNA: Nič drugega si ne želim. Mogoče ... glavnik. Imaš glavnik?

Roman se nasmehne.

Roman odkima.

JUNA: Ne želim si glavnika. Glavnik je butasta želja. Želim si ...

Juna gleda v strop.

Razmišlja.

JUNA: ... poljub.

Roman jo gleda.

Potem se skloni in jo poljubi.

Zaslišimo glas po zvočniku.

GLAS PO ZVOČNIKU: Jasmin Horjak, soba dve. Jožica Makuc, soba šest. Roman Novak, soba tri.

Roman vstane.

GLAS PO ZVOČNIKU: Mihael Martinc, soba pet. Gabriela Mušič, soba štiri. Fajko Hailbegović, soba ena. Na pogovor naj se pripravijo: Ibro Markić, Romana Gabrijelčič, Marko Fink, Sonja Porle in Marjan Cenerić.

Roman stoji.

Juna se usede.

Gledata se.

GLAS PO ZVOČNIKU: Ponavljam: Jasmin Horjak, soba dve. Jožica Makuc, soba šest. Roman Novak, soba tri. Mihael Martinc, soba pet. Gabriela Mušič, soba štiri. Fajko Hailbegović, soba ena. Na pogovor naj se pripravijo: Ibro Markić, Romana Gabrijelčič, Marko Fink, Sonja Porle in Marjan Cenerić. Ostali počakajte.

Roman odide.

Juna gleda za njim.

ZATEMNITEV.

Šesti prizor

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Podoba pisarne.

V pisarni Prvi, Drugi in Tretji. V temnih oblekah. Kravate okrog vratu. V kotu Tajnica. Odprt laptop. Vtipkava. Sredi pisarne stol. Na stolu Roman. Nad njegovo glavo neonska luč.

Prvi stoji ob Romanu.

Drugi stoji ob oknu.

Tretji se sprehaja po sobi. Dela kroge okrog Romana.

PRVI: Če bi našli milijon.

Roman pogleda Prvega.

PRVI: Če bi našli milijon. V malih bankovcih.

ROMAN: Kaj?

DRUGI: Slišali ste.

PRVI: V kovčku.

TRETJI: Nikogar ni. Samo vi ste. Nihče vas ne gleda. Nihče vas ni videl. Noč. Globoka noč. Naredili ste obhod in našli ste milijon.

PRVI: Kovček.

TRETJI: In v njem milijon.

ROMAN: Kar tako?

PRVI: Hipotetično.

Roman razmišlja.

Roman razmišlja.

ROMAN: Vrnil bi ga.

PRVI: Komu?

ROMAN: Ne vem. Lastniku.

TRETJI: Najprej bi ga odprli.

ROMAN: Ja. Najprej bi ga odprl.

DRUGI: Kar tako? Neznani kovček, ki leži na tleh.

ROMAN: Ja.

DRUGI: Kaj, če bi bila notri bomba? *Buuuum!* Adijo! *Bye-bye!* Vi in firma, ki jo ponoči čuvate.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ROMAN: Rekli ste, da je notri denar.

PRVI: Hipotetično.

DRUGI: Vi ne veste, da je notri denar. Lahko je bomba. Živimo v času bomb.

PRVI: In terorizma.

ROMAN: Vprašali ste po denarju. Kaj bi naredil, če ...

Drugi ga grobo prekine.

DRUGI: Ne nam razlagat, kaj smo vas vprašali, ker zelo natančno vemo, kaj smo vas vprašali.

TRETJI: Pomagat vam hočemo.

PRVI: No, kaj?!

Roman razmišlja.

ROMAN: Pogledal bi ...

PRVI: Kaj?

ROMAN: Če ni v njem bomba.

TRETJI: *Buuuum!* Ste že mrtvi. Odprete kovček in *buuum!* A ne gledate poročil? Vsak dan se to dogaja. Moramo biti pozorni.

PRVI: Ali pa filmov. Ne gledate?

ROMAN: Že zelo dolgo nisem bil v kinu.

PRVI: Pa televizijo.

ROMAN: Ne gledam.

TRETJI: Popolnoma neobveščeni?

ROMAN: Oče ga zaklepa. Mislim, televizor. V omari ga ima. V kuhinji, kjer spim. In ga zaklepa.

Prvi ga grobo prekine.

PRVI: Vaše družinske razmere nas ne zanimajo.

DRUGI: Naprej!

PRVI: No!?

ROMAN: Denar bi vrnil lastnikom.

PRVI: Zakaj ste razmišljali? Zakaj ste kolebali? *Bi ga vrnil, ga ne bi vrnil?* Ste mogoče pomislili, da bi pobegnili z njim?

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ROMAN: Nisem razmišljal. Nisem kolebal.

Vsi trije obmolčijo.

Gledajo Romana.

Tajnica neha tipkati. Tudi ona se zazre v Romana.

Drugi stopi do Tajnice. Vzame njen laptop in ga nese do Romana. Postavi ga tako, da Roman vidi ekran. Tudi ostali ga vidijo. Vsi ga vidimo. Nato Drugi pritisne tipko. Pojavi se slika. Roman na začetku pogovora.

Posnetek:

Drugi stoji ob oknu.

Prvi stoji ob Romanu.

Tretji se sprehaja po sobi. Dela kroge okrog Romana.

PRVI: Če bi našli milijon.

ROMAN: Kaj?

DRUGI: Slišali ste.

PRVI: V kovčku.

TRETJI: Samo vi ste. Noč. Naredite obhod in najdete milijon.

PRVI: Kovček.

TRETJI: In v njem milijon.

ROMAN: Kar tako?

PRVI: Hipotetično.

Roman razmišlja.

Roman razmišlja.

ROMAN: Vrnil bi ga.

PRVI: Tukaj stop!

Drugi pritisne na stop.

Konec posnetka.

Drugi vrne laptop Tajnici.

PRVI: Ste videli! Ko sem rekel: *Hipotetično ...* ste razmišljali. Kar nekaj časa ste razmišljali. Niste takoj odgovorili: *Vrnil bi ga.* Razmišljali ste. Kolebali.

TRETJI: *Milijon! To je veliko denarja! Nihče ne ve, da sem ga našel. Nikogar ni tukaj. Če pobegnem z njim ... šele jutraj ... To pa je šest, sedem ur ... šele takrat bodo ugotovili, da me ni, da sem ga odnesel. Jaz bom pa že daleč. Če grem z avtom in se šest ur vozim. Odprte meje. Evropa. München. Rim. Istanbul. Nihče ne bo vedel, kje sem. Milijon!! Lahko začnem novo življenje!*

DRUGI: Tako ste razmišljali.

ROMAN: Nisem.

PRVI: Lažete.

DRUGI: Kar smo ugotovili že na prejšnji seansi. Imamo zabeleženo.

ROMAN: Nimam avta. Ne bi mogel pobegniti ...

Tretji navdušeno ploskne.

TRETJI: No, vidite! Razmišljali ste o tem. *Nimam avta, kako naj pobegnem z milijonom, ki ni moj ...*

ROMAN: Nisem.

PRVI: Nič hudega, če ste. A ste?

ROMAN: Ne.

DRUGI: To je človeško.

TRETJI: Vsak bi. Tudi jaz.

PRVI: Ste?

DRUGI: Povejte po resnici. Resnica je pomembna. Delodajalci imajo radi resnicoljubne delavce. Delodajalci cenijo resnicoljubnost čez vse.

PRVI: Ste?

Roman razmišlja.

Roman prikima.

PRVI: Na glas.

DRUGI: Za posnetek.

ROMAN: Sem.

Prvi pogleda proti Tajnici.

PRVI: Imamo?

TAJNICA: Posneto.

Prvi zadovoljno prikima.

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

DRUGI: Za danes bo dovolj.

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman vstane.

ROMAN: Lahko grem?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

ROMAN: Na svidenje.

Roman odhaja.

Vsi molčijo. Spremljajo ga s pogledom.

ROMAN: Saj me boste obvestili?

Vsi molčijo.

Gledajo Romana.

Roman odide.

Prvi pogleda Tajnico.

PRVI: Ste zapisali?

Tajnica pogleda v laptop.

Tajnica bere.

TAJNICA: Če bi bila priložnost, bi kradel. Če bi bila priložnost, bi podtaknil bombo.

Prvi in Drugi in Tretji prikimajo.

ZATEMNITEV.

Sedmi prizor

Podoba čakalnice.

Dolg prostor. Na eni strani okna od tal do stropa. Na nasprotni steni vitrine. Podoba mladih ljudi, ki stojijo ob vitrinah in v tišini gledajo razobešene sezname, ki jih razsvetljujejo neonske luči.

Roman pride iz ozadja. Ustavi se pred klopjo, kjer je sedela Juna.

June ni.

Roman se usede.

Roman čaka.

GLAS PO ZVOČNIKU: Aleš Korošec, soba dve. Miodrag Pavlovič, soba šest. Ifeta Sadiku, soba tri. Daniel Pavlič, soba pet. Jožica Pilih, soba štiri. Pavel Mihelič, soba ena. Ostale udeležence *Tečaja za uspešno iskanje delovnega mesta* obveščamo, da so skupine za danes prenehale z delom.

Roman čaka.

GLAS PO ZVOČNIKU: Vse prijavljene kandidate opozarjamo, da se tečaj nadaljuje jutri ob istem času. Hvala.

Juna se pojavi iz ozadja.

Počasi pride do Romana.

Obstoji pred Romanom.

Gledata se.

Roman vstane. Objame jo preko ramen.

Odideta.

Ob vitrinah podoba mladih ljudi. V tišini gledajo razobešene sezname, ki jih razsvetljujejo neonske luči.

ZATEMNITEV.

Osmi prizor

Podoba sobe.

V sobi dvoje ležišč in otroški voziček. Omara s staro televizijo, miza, potisnjena v kot. Stoli. Vidi se, da je soba hkrati dnevna soba in spalnica z dodatnim ležiščem. Med posteljama, mizo in stoli je komaj kaj prostora. Vse je nametano in obrabljeno.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Na postelji sedi Sestra z dojenčkom v naročju.

Dojenček spi.

Poleg nje sedi Juna.

JUNA: On je nekaj najlepšega, kar se mi je zgodilo v življenju.

SESTRA: To vedno rečeš.

JUNA: Zdaj je res.

SESTRA: Tudi to vedno rečeš.

JUNA: Rad me ima.

SESTRA: Mene je moj tudi imel rad. Pa poglej, kaj imam od njegove ljubezni.

Sestra poljubi spečega dojenčka v svojem naročju.

JUNA: Rada jo imaš.

SESTRA: Najrajši na svetu.

Sestra molči.

Juna molči.

SESTRA: Če je ne bi imela, bi šla pod vlak.

Sestra molči.

Juna molči.

JUNA: Potem boš?

SESTRA: Kaj?

JUNA: Šla na sprehod.

SESTRA: Kdaj?

JUNA: Zdaj.

Sestra molči.

Juna molči.

SESTRA: Pred pol ure sem prišla iz parka.

JUNA: Lepo vreme je.

SESTRA: Ne moreta pri njem?

Juna odkima.

Sestra molči.

Juna molči.

JUNA: Dve uri. Prosim.

SESTRA: Dve uri? Jaz sem tole poscanko dobila v šestih minutah.

Juna se nasmehne.

Sestra se nasmehne.

SESTRA: Kje je?

JUNA: Pred hišo čaka.

SESTRA: Da te ne bo samo nategnil in šel.

JUNA: Že mesec dni hodiva.

SESTRA: In še nista?

JUNA: Sva. Na hitro. V parku. V železniškem podhodu, zadaj na dvorišču, v gozdu nad mestom, spodaj v veži ...

Sestra jo prekine.

SESTRA: Je že v redu.

Sestra molči.

Juna molči.

JUNA: Rada bi bila malo sama. Brez strahu. Samo to.

SESTRA: Kaj pa mama?

JUNA: Ob sredah čisti do večera.

SESTRA: Vse si izračunala.

Juna se nasmehne.

Sestra se nasmehne.

JUNA: Rada ga imam.

SESTRA: Tega me je strah. Da ga imaš rada. On pa tebe ne.

JUNA: Ta fant me ima *zares* rad.

SESTRA: Ima ime?

JUNA: Roman.

Sestra molči.

Juna molči.

SESTRA: Roman in Juna.

JUNA: Romeo in Julija. Kot v tistem filmu. Samo da Roman ni Leonardo DiCaprio.

Juna se nasmehne.

JUNA: Lepši je.

Sestra se nasmehne.

SESTRA: Če se samo spomnim, kako nesrečno sta končala ...

JUNA: Tisto je bil samo film. V resničnem življenju sta imela šest otrok in srečno sta živela do konca svojih dni.

Sestra se nasmehne.

SESTRA: Ja ... In to zato, ker so bili njuni starši bogati. Takšne, kot sva midve, pridelajo samo otroke in živijo same do konca svojih dni.

Sestra molči.

Juna molči.

SESTRA: Ima službo?

JUNA: Ne.

SESTRA: Krasno.

JUNA: Dobil jo bo. In jaz tudi. Potem bova imela denar in bova šla na svoje.

Sestra molči.

Juna molči.

Sestra zavzdihne.

SESTRA: Na kateri postelji bosta?

JUNA: Lahko na tvoji? Je večja.

SESTRA: Potem preobleci rjuhe.

Sestra z dojenčkom vstane. Dojenčka položi v voziček. Si zapne bluzo. Pogleda Juno.

SESTRA: Čez dve uri?

JUNA: Hvala.

SESTRA: Lepo se imejta.

JUNA: Počakaj, ga boš spoznala.

SESTRA: Raje ne.

JUNA: Všeč ti bo.

SESTRA: Drugič.

Sestra odide.

Juna gre za njo.

Soba je prazna nekaj časa.

Predmeti govorijo sami zase.

Steklenička z dudo.

Sprane brisače.

Plenice, ki se sušijo na stolah.

Stenska ura.

Fotografije, zataknjene za steklo omare.

Obledele tapete.

Obrabljena preproga.

Juna se vrne.

JUNA: Dve uri.

Za njo Roman.

Negotovo in prestrašeno gleda okoli.

Juna hitro zapre vrata.

ROMAN: Si prepričana?

JUNA: Imava posteljo.

Juna se začne slačiti.

JUNA: Končno bova v postelji! Prvič v postelji!

Juna se slači.

Mudi se ji.

ROMAN: Kaj pa ...?

JUNA: Mama pride zvečer. Oče je na zdravljenju še do konca meseca.

Juna se slači.

Mudi se ji.

ROMAN: Tisto je bila tvoja sestra?

JUNA: Z dojenčkom.

ROMAN: Živi tukaj?

JUNA: Njen je pobegnil.

Juna se slači.

ROMAN: Zakaj?

Juna stoji gola pred Romanom.

Gledata se.

JUNA: Ti ne boš pobegnil?

Gledata se.

ROMAN: Nikoli.

Juna in Roman se poljubita.

Poljubljata se.

Roman se med poljubljanjem slači.

Juna mu pomaga.

Poljubljata se.

Vrata se sunkovito odprejo.

Na vratih Mama.

MAMA: Kurba! V šolo ne pa ne, kurbala bi pa se! Prasica mala!

JUNA: Mama!

Juna se oblači.

Tudi Roman se na hitro oblači.

MAMA: In ti, prasec! Se zavedaš, da še nima osemnajst let?! V zapor te bom spravila!

JUNA: Čez dva meseca jih bom.

MAMA: Pa jih še nimaš! In ne pokrivaj se pred mano! Sem te videla nago, še preden si vedela, da sploh obstajaš. Rit sem ti brisala, zdaj se pa delaš sramežljivo pred mano ... Kurba! Mladoletna kurba! Ne bosta se kurbala v mojem stanovanju! O, ne! Policijo bom poklicala! V zapor te bom spravila, mulc prekleti!

ROMAN: Gospa ...!

MAMA: Nisem jaz zate *gospa!* Za nobenega nisem gospa! Jaz znam delat, garam, zato nisem gospa.

JUNA: Mama, on je moj fant!

MAMA: Fukač, ja! Vidim! S hlačami na kolenih. Sram te bodi, mladoletnico fukaš! Policija!!
Policija!!

ROMAN: Njen fant sem.

MAMA: In nisi edini. Tisoč jih je imela. Kadar koli je zjutraj prijazna z mano, *mami, boš čajček? mami, a te bolijo noge? mami, bom jaz oprala perilo ...* takoj vem, da se bo popoldne, ko me ne bo, fukarila na mrtvo. S prvim, ki bo prišel mimo.

JUNA: Mama!

MAMA: Samo da se ti danes ni izšlo, gospodična *nogenarazen, ob sredah mamica dela*, si si mislila, *gara do noči*, ampak danes ne, ker so mi prav danes rekli *adijo, pa ni treba več prit! imamo cenejše in mlajše*, so mi rekli. Sem ti pokvarila fukaško popoldne, kaj?! Kurba mala!

Juna joka.

JUNA: Ni res.

Roman se obrne k Juni.

ROMAN: Še nimaš osemnajst?

JUNA: Jih bom. Kaj pa je to dva meseca!

ROMAN: Rekla si ...

MAMA: In laže! In krade! In kurba se! Kdo mi vedno pobere ves drobiž iz denarnice, kdo? Kradljivka mala!

JUNA: Ni res! Ko zaslužim, ti pa vse dam.

MAMA: Nič ne zaslužiš, ker cele dneve poležavaš, gospodična *nogenarazen!* Kdor leži, ne zasluži. Razen kurbe. Ko bi vsaj bila *ta prava kurba*, bi plačala elektriko, kupila mleko za dojenčka, ne pa da moram jaz vse sama, scuzana, zgarana, dedec vse življenje na zdravljenju, starejša hči nesrečno razplojena, mlajša brez službe, z nogami v zraku ... Kurba!!

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ROMAN: Gospa ... To je vaša hčerka ...

MAMA: Nisem *gospa*! Če mi še enkrat rečeš *gospa*, te bom razbila kot kanto za smeti!

ROMAN: O svoji hčerki govorite ...

MAMA: Hčerki? To, da je hčerka?! Kurba, ne pa hčerka!

ROMAN: In o moji puncu!

MAMA: Vse sem ji dala, vse!! Sem mislila, ta bo šla v šole, dobre spise piše, matematika ji gre, meni ni nikoli šla, jaz sem zanosila, ko sem bila še otrok, pa bi rada šla v šole, o, ja! Še kako bi rada šla v šole, pa sem naletela na kurbirja, alkoholika, takoj me je napumpal, potem pa še enkrat, iz vseh služb so ga vrgli, in zdaj še hčerka, pametna, vsi so jo hvalili, sem mislila, če meni ni ratalo, bo pa njej, sem mislila, če jaz nisem imela sreče, jo bosta imeli pa moji puncu, eni od dveh bo že uspelo. Obe pametni, obe nadarjeni! Takšne risbice je delala v vrtcu, sem si rekla, umetnica bo, jaz nisem mogla bit, ona pa bo! In kaj imam od tega?! Drek. Isto. Pofukane in zapuščene. Brez dela, brez prihodnosti. Šolo je pustila, plačevala sem ji, ona pa *adijo šola, poščijem se nanjo!* In *bumf* na hrbet in noge v zrak ...

Juna zakriči.

JUNA: Mama, nehaj!

MAMA: Pred vsakim, ki jo je samo mlačno pogledal, se je takoj ulegla. In starejša isto! Napumpana. So jo vrgli iz službe, takoj ko se je videlo, da je noseča, zdaj imam pa vse jaz na grbi. Kako se vse ponavlja, kako se vse ponavlja! Umrla bom. Umrla!

Mama se sesede na posteljo.

Juna pobegne iz sobe.

ROMAN: Gospa ...

MAMA: Ne morem več. Ne morem več. Ne morem več.

Roman odide iz sobe.

Mama sedi na postelji.

Roke ji mrtvo visijo ob telesu.

ZATEMNITEV.

Deveti prizor

Podoba ulice.

Juna teče.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Roman teče za njo.

Juna joka in teče.

Roman jo ujame.

Roman jo objame.

Juna joka.

Roman jo poljubi.

Poljub.

Poljub kot dihanje.

ZATEMNITEV.

Deseti prizor

Podoba kuhinje.

Za mizo Oče.

Na drugi strani mize Roman in Juna.

Nad mizo gola žarnica.

Na mizi steklenica piva in kozarec.

Oče je oblečen samo v strgano majico in sive, zelo sprane spodnje hlače.

Omara nasproti odprta. V omari televizor. Nekakšna TV-reportaža. Komaj slišen glas televizijskega voditelja.

Roman objema Juno okoli ramen.

Gledajo televizijo.

Na televizijskem ekranu vidimo avtocesto. Ob avtocesti podobo zaprtega tovornjaka, hladilnik za prevoz mesa. Avtomobili drviijo mimo.

TELEVIZIJSKI VODITELJ: O odkritju je poročal avstrijski časopis Kronenzeitung. Tovornjak z nosilnostjo 7,5 tone, na katerem je napis slovaškega perutninskega podjetja, je v vzhodni pokrajini Gradiščansko, zunaj mesta Parndorf, prvi opazil delavec podjetja Asfinag, ki je ob avtocesti kosil travo. Opazil je, da iz tovornjaka nekaj kaplja ...

Oče nagne kozarec s pivom.

OČE: Bi vama ponudil, ampak imam samo še dve flaši v frižiderju.

ROMAN: Ni treba.

OČE: Noč bo dolga.

ROMAN: Vodo bova.

OČE: Penzionisti pa ne moremo spat.

Oče si znova natoči pol kozarca in ga s slastjo spiže.

Obriše si peno okrog ustnic.

Odloži kozarec.

OČE: Paše. Najbolj pa iz flaše.

Oče se zareži.

Roman in Juna se nasmehmeta.

Gledajo se preko mize.

TV-reportaža. Komaj slišno. Nihče je ne gleda. Nihče je ne sliši.

TELEVIZIJSKI VODITELJ: Ko so v četrtek prispeli policisti, so tekočine razpadajočih trupel že iztekale iz tovornjaka. Najverjetneje so bili begunci mrtvi, preden je tovornjak prispel v Avstrijo.

OČE: Stanovanje je sto osemdeset. Električna petindvajset. Odvoz smeti sedem. Voda šestnajst. Plin tudi petindvajset. Pozimi petinpetdeset. Če zapiram radiatorje. Mama jih je zapirala. Zdaj ko je ni, sem pozabil. Sem plačal osemdeset. Januarja skoraj sto. Ko vse dam na kup, ko vse odštejem, mi ostane sto dvajset za ves mesec. Samo za cigarete plačam šestdeset, pa za kakšno pivo ... Če ne pazim, sem že sredi meseca v minusu.

ROMAN: Bova dala zraven.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

OČE: Ko je bila še mama, je bilo lažje. Njena invalidska in moja penzija ...

ROMAN: Bova dala zraven. Sem rekel.

OČE: Ko sem dobil odpravnino, bi morali šparat. Pa smo šli na morje. Se spomniš?

Roman prikima.

OČE: Za teden dni. Sem si mislil, *dvajset let nismo bili na morju, zdaj pa pejmo!* In smo šli. Ti si ravno končal osnovno šolo. Vse smo si privoščili. Vsak dan sladoled. Pa je šla! Odpravnina.

V enem tednu. Deset sladoledov, soba z dodatnim ležiščem, enkrat sardelice, ne, dvakrat ...
Jebemumater!

Oče si natoči še četrť kozarca.

Spije.

Gledajo se preko mize.

OČE: Kdaj bosta?

ROMAN: Od danes naprej. Tu, v kuhinji, na mojem modrocu bi spala. Čez dan ga bom dvignil k steni. Sploh te ne bo motil. Računam, da bova šla kmalu na svoje.

OČE: Kdaj bosta dala *zraven*?

ROMAN: Ko dobiva delo.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

ROMAN: Eden od naju ga bo dobil. Slej ko prej.

JUNA: Meni so obljubili ...

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

ROMAN: Na tečaj hodiva.

OČE: Kakšen?

ROMAN: *Kako uspešno kandidirati za delovno mesto.* Nekaj takega.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

OČE: Kdo plača?

ROMAN: Kaj?

OČE: Tečaj.

ROMAN: Program evropske skupnosti.

JUNA: Piše na obrazcih.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

OČE: In je v redu?

ROMAN: Kaj?

OČE: Evropska skupnost. Tečaj.

ROMAN: Učijo te, kako moraš izpolnjevati obrazce. Pisati prošnje. Kako moraš odgovarjati na vprašanja. Take reči. Pripravljajo te.

OČE: Na službo.

ROMAN: Na *iskanje* službe.

JUNA: Veliko jih potem službo res takoj dobi.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

Oče nenadoma prime Juno za roko.

Juna trzne.

OČE: Z mamom sva mislila, da ne bo nič iz njega.

Gledajo se preko mize.

Oče drži Junino roko. Stiska jo.

OČE: Skoraj dvajset, pa še nobene punce.

Gledajo se preko mize.

Oče drži Junino roko. Stiska jo.

OČE: Sva že mislila, da je buzi.

Gledajo se preko mize.

Oče drži Junino roko. Stiska jo.

OČE: Mama bi bila vesela, ko bi ga zdaj videla. S tako fejest babo!

Juna potegne roko iz očetove velike dlani.

Gledajo se preko mize.

Gledajo se preko mize.

ROMAN: Potem sva lahko tukaj? Ne bova te motila.

OČE: A zna kuhati?

JUNA: Znam.

OČE: Mama je znala odlično kuhat. Njene filane paprike so bile carske.

JUNA: Se bom naučila.

Oče prikima.

Gledajo se preko mize.

Potem se oče spet zazre v televizijo. Z daljincem poveča glasnost.

Na televizijskem ekranu vidimo avtocesto. Policijski avtomobili. Reševalni avtomobili. Iz zaprtega tovornjaka odnašajo črne vreče ... Avtomobili drviijo mimo.

TELEVIZIJSKI VODITELJ: Podrobnosti o tragičnem dogodku sicer še niso znane, preiskovalci domnevajo, da se je vseh dvainsedemdeset beguncev zadušilo. »Globoko sem pretresen ...« je izjavil pravosodni minister Wolfgang Brandstetter, »tihotapci ljudi so kriminalci, ki jih zanima zgolj zaslužek ...«

Oče pritisne na tipko in ugasne televizor. Potem vstane in stopi do omare. Zapre vratca. Televizor izgine v notranjosti omare. Vzame ključ s police in omaro zaklene. S ključem v roki odhaja iz kuhinje.

OČE: Če bosta vodo, si jo kar natočita.

Oče zapre vrata za sabo.

Roman in Juna sama v kuhinji.

ZATEMNITEV.

Enajsti prizor

Podoba travnika nad mestom.

V daljavi stolpnice. Hiše. Grad nad mestom.

Večeri se.

Juna in Roman ležita v travi.

JUNA: In zavesa. Rdeče. V spalnici pa modre, kot je modro nebo. Pa ti?

ROMAN: Tudi.

JUNA: Kaj si želiš?

ROMAN: Isto.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

JUNA: Kaj isto?

ROMAN: Zavese. Modre kot nebo.

JUNA: In sredi modrine takšne rumene pike. Kot zvezde. Kot modro nebo, ki je popikano z zvezdami. Si to mislil?

ROMAN: Ja.

JUNA: In posode. Lonce in lončke. In krožnike. Takšne z drobnimi rožicami po robu. Sem jih enkrat videla in so mi bili blazno všeč. Sem si rekla, *jaz bom tudi imela takšne*. Z drobnimi rožicami po robu. Pa ti?

ROMAN: Tudi.

JUNA: Z drobnimi rožicami po robu?

ROMAN: Mogoče.

JUNA: A res nimaš nobene želje?

ROMAN: Imam.

JUNA: No, kakšno?!

Roman pomisli.

ROMAN: Da bi se imel ...

Roman pomisli.

JUNA: Kaj?

ROMAN: Da bi se imel vedno tako lepo, kot se imam danes.

Juna se še bolj stisne k Romanu.

Roman in Juna molčita.

Gledata v nebo.

Nebo se temni.

JUNA: Misliš, da naju kdo opazuje?

ROMAN: Kakšen perverznej.

JUNA: Mislim od zgoraj.

Roman pomisli.

ROMAN: Ne hodim v cerkev.

JUNA: Iz vesolja.

ROMAN: Nikoli nismo šli v cerkev. Mogoče je bilo to narobe. Ne vem.

JUNA: Kakšni drugi svetovi. Drugi ljudje.

ROMAN: Misliš marsovci?

JUNA: In si mislijo, *poglej jih, kako se imajo tam spodaj radi!*

ROMAN: Ali pa, kako se sovražijo.

JUNA: Mislim, da se sovraštvo ne vidi tako daleč v vesolje. Ljubezen pa se.

ROMAN: Zakaj se sovraštvo ne bi videlo, če se vidi ljubezen?

JUNA: Sovraštvo je temno. Ljubezen pa kar žari. Zato se sovraštvo ne vidi v vesolje, ljubezen pa se.

ROMAN: Misliš?

JUNA: Prepričana sem.

Roman se tiho zasmеji.

JUNA: Kaj, nimam prav?

ROMAN: Ne vem.

JUNA: Misliš, da si izmišljujem?

ROMAN: Ne.

JUNA: Zakaj se pa potem smejiš?

ROMAN: Zdi se mi ... Lepo se mi zdi, kar si rekla. Ne vem pa, če je res.

JUNA: Seveda je res! Poglej ... Če si jezen, slabe volje, če škripaš z zobmi, če nisi zadovoljen ... Tega nihče ne vidi. Vsi grejo naprej. Nobeden tega noče opaziti. Vsi se delajo, da tega ni. Da ni nesreče, da ni revščine, da ni izgubljenih ljudi, da ni samote ... Če pa si zaljubljen, te vidijo. Te pogledajo. Vsi opazijo ljubezen, ker ljubezen je svetla. Ker širi svetlobo. Ker sveti. In tudi na drugih planetih jo opazijo. Ker ljubezen žari skozi vesolje. Zdajle naju opazujejo s kakšne daljne zvezde in vejo, da se imava rada.

Roman stisne Juno še bolj k sebi.

JUNA: Mi verjameš?

ROMAN: Ja, opazujejo naju.

JUNA: Najino ljubezen.

ROMAN: Prej, ko sva se dala dol, sem videl, kako naju je en plešec gledal iz grmovja in si ga metal na roko.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Juna otrpne.

Juna vstane.

JUNA: Fuj! Zakaj mi nisi povedal?!

Roman vstane.

Skomigne.

Juna pobere njune stvari.

JUNA: Vse si pokvaril.

ROMAN: Jaz?

JUNA: Bilo je tako lepo.

Juna pogleda okoli.

JUNA: A je še vedno tu?

ROMAN: Ko sva končala, je odšel. Nisva se mu zdela več zanimiva.

JUNA: Greva!

Roman prikima.

Pobere svoj suknjič. Obleče se.

JUNA: Prej, ko si rekel ...

ROMAN: Ja?

JUNA: *Da bi se imel vedno tako lepo, kot se imaš danes.*

Gledata se.

JUNA: Vem, da si mislil name.

Gledata se.

Gledata se.

Nebo se temni.

Zvezde na njem žarijo.

ZATEMNITEV.

Dvanajsti prizor

Podoba pisarne.

V pisarni Prvi, Drugi in Tretji. V temnih oblekah. Kravate okrog vratu. V kotu Tajnica. Odprt laptop. Vtipkava. Sredi pisarne stol. Na stolu Juna. Nad njeno glavo neonska luč.

Prvi stoji ob Juni.

Drugi stoji ob oknu.

Tretji se sprehaja po sobi. Dela kroge okrog June.

PRVI: Ste srečni?

JUNA: Ja.

PRVI: Ste *zares* srečni ali samo *mislite*, da ste srečni?

JUNA: Srečna sem.

PRVI: Vprašal sem, če ste *zares* ali samo *mislite*, da ste?

JUNA: *Zares* sem srečna.

Molčijo. Gledajo jo.

Tudi Tajnica za laptopom jo gleda.

DRUGI: Ste srečni tako zelo, da vas to že kar moti?

Juna molči.

Razmišlja.

JUNA: Ne razumem vprašanja.

PRVI: Če ste tako srečni, da vas to moti pri koncentraciji?

Juna molči.

Razmišlja.

JUNA: Ne razumem vprašanja.

TRETJI: Sreča je lahko *prava zmeda*.

PRVI: Točno to.

DRUGI: Preveč sreče moti delovno koncentracijo.

Juna molči.

Razmišlja.

JUNA: Ne razumem, kaj me sprašujete.

PRVI: Ne sprašujemo. Ugotavljamo.

TRETJI: Srečen človek je zadovoljen človek.

JUNA: Zadovoljna sem.

TRETJI: Srečen človek ni ambiciozen človek.

DRUGI: Srečen človek miruje. Se ne žene. Ne tekmuje. Samo *srečen* je.

JUNA: Je to narobe?

PRVI: Mi sprašujemo.

DRUGI: Vi odgovarjate.

TRETJI: Ni narobe, ni pa produktivno.

Juna molči.

Razmišlja.

JUNA: Ne razumem.

PRVI: Mi razumemo. Vi samo sodelujete.

JUNA: Hočete reči, da moram biti *nesrečna*, če hočem dobro delat?

PRVI: Mi sprašujemo.

DRUGI: Vi odgovarjate.

TRETJI: Pustimo to.

JUNA: Ne! Rada bi vedela, kaj je narobe, če sem srečna?

TRETJI: Srečni ste lahko samo takrat, kadar želite več in več.

Prvi se obrne k Tretjemu.

PRVI: Ne odgovarjaj ji.

DRUGI: Mi postavljamo vprašanja.

JUNA: Jaz pa mislim, da lahko, če sem srečna, delam več in bolje. Je tako?

TRETJI: Srečni ste lahko *samo takrat*, kadar je sreča rezultat dobrega dela.

PRVI: Ne odgovarjaj ji.

TRETJI: Srečni ste, ko vas *pohvalijo* za dobro delo. Sreča mora biti produkt tega, da ste koristni. Sreča ne obstaja sama zase. Sreča je dosežek trdega in koristnega dela.

DRUGI: To imajo delodajalci radi.

TRETJI: Srečni ste zaradi njih, ne zaradi sebe.

PRVI: Če ste srečni kar tako. Zaradi sebe. Ne boste nikoli dobra delavka.

JUNA: Ne razumem. Razložite mi. Prosim!

PRVI: Konec.

DRUGI: Za danes smo končali.

PRVI: Obvestili vas bomo.

JUNA: Moj čas še ni potekel. Piše, da mi pripada deset minut *osebne obravnave*.

PRVI: Mi odločamo, kdaj je vaš čas potekel.

DRUGI: Oglasili se bomo.

Vsi utihnejo.

Gledajo Juno.

Juna vstane.

JUNA: Lahko grem?

Vsi molčijo.

Gledajo Juno.

JUNA: Na svidenje.

Juna odhaja.

Vsi molčijo. Spremljajo jo s pogledom.

Juna odide.

Prvi in Drugi pogledata Tretjega.

PRVI: Zajebal si.

DRUGI: Skoraj si zajebal.

TRETJI: Se oproščam.

DRUGI: Ne odgovarjamo na vprašanja.

TRETJI: Ušlo mi je.

DRUGI: Mi vprašanja postavljamo.

PRVI: Moral bom poročat.

TRETJI: Se oproščam.

Gledajo se.

Molčijo.

DRUGI: Naj ti bo. Ker je bilo prvič.

Gledajo se.

Molčijo.

Prvi se obrne k Tajnici.

PRVI: Ste zapisali?

Tajnica prikima.

Tajnica pogleda v laptop.

Prebere, kar je napisala.

TAJNICA: Šest tednov. Mogoče sedem. Noseča je.

Prvi in Drugi in Tretji razumevajoče prikimajo.

PRVI: Zbriši jo s seznama.

Tajnica prikima.

Pritisne na tipko.

DRUGI: Takšne je ne bo nobeden hotel.

PRVI: Tako srečne.

Se spogledajo.

Se zasmejijo.

Potem se umirijo.

TAJNICA: Kaj pa ... Jo povabimo še na drugi del?

PRVI: Logično.

TAJNICA: Čeprav nima nobenih šans?

DRUGI: Kaj nas briga.

PRVI: Za to smo subvencionirani.

ZATEMNITEV.

KONEC PRVEGA DEJANJA.

DRUGO DEJANJE

Prvi prizor

Podoba dolgega belega hodnika.

Ob steni beli stoli.

Juna in Roman sedita.

Roman drži njene dlani v svojih.

Gledata se.

Čakata.

ROMAN: Ko sem imel sedem let ...

Čakata.

ROMAN: Šel sem v prvi razred. Veselil sem se šole. Zdaj vem, da sem se veselil zato, ker mi doma ni bilo lepo. Mama in oče sta se kar naprej kregala. Mama je jokala in me stiskala k sebi. Oče me je trgal od nje in kričal, da ne bom nikoli pravi moški, če se bom držal mamine kikle. Mama mi je rekla, da je oče hudoben, da ima druge ženske. Nisem vedel, na čigavi strani sem, koga naj imam rad.

Čakata.

ROMAN: In ko sem šel v šolo ... je bilo pravo olajšanje. Bil sem v šoli. Nobenega prepiranja, nobenega kričanja. Samo ob sobotah in nedeljah. Ampak takrat sem si zatisnil ušesa in komaj sem čakal na ponedeljek, da sem lahko spet šel v šolo.

Čakata.

ROMAN: Potem je prišla pomlad. In sem zbolel. Hudo sem zbolel. Škrlatinka. Imel sem vročino. Bledlo se mi je. Mama je jokala. Oče je žalostno sedel ob moji postelji. Potem se kakšnih reči tudi ne spominjam. Zbudil sem se v bolnici. Slišal sem zdravnika, kako je govoril: *Bomo videli ... Mogoče bo fant preživel. Mogoče ne bo umrl. Ni vse odvisno od medicine.* Vseeno mi je bilo. Nisem vedel, kaj je to *umrl*, kaj je to *preživel*, kaj je to *smrt*. Ne bi mi bilo žal, če bi umrl. Žal bi mi bilo samo zato, ker potem v ponedeljek ne bi šel v šolo.

Čakata.

ROMAN: Ampak ko sem imel hudo vročino, ko sem gorel, ko se mi je sanjalo, da me požirajo plameni, da se spreminjam v ognjeno kroglo ... mi nenadoma ni bilo več vseeno. Zelo natančno se spomnim ... *Rad živim*, sem zaslišal glas, kot bi v meni to izrekel nekdo drug. Nekdo, ki je starejši, pametnejši, kot sem bil takrat jaz. Imel sem sedem let. Nič nisem vedel o življenju. *Rad bi videl, kako gre naprej ...* je spregovoril glas v meni.

Čakata.

ROMAN: Zapičili so mi iglo v hrbet, iz hrbtenice potegnili mozeg in vročina je odtekla iz telesa. *Imeli ste srečo, sem slišal zdravnika, medicina napreduje, ozdravili smo ga. Jaz pa sem vedel, da sem preživel samo zato, ker sem jaz tako hotel. Rad bi videl, kako gre naprej!*

Čakata.

ROMAN: Nisem imel posebnega razloga za življenje. Kaj je to življenje? Je to samo neskončen prepir med očetom in mamo ... ali je še kaj drugega?

Čakata.

ROMAN: Enostavno sem hotel vedeti, *kako gre naprej*. Samo to.

Roman utihne.

Juna in Roman še vedno strmita drug v drugega.

Še vedno se držita za roke.

Čakata.

Koraki.

Ostri, zveneči koraki ženskih pet.

Po belem hodniku pride medicinska sestra.

Ustavi se pred Juno in Romanom.

MEDICINSKA SESTRA: Na vrsti ste.

Juna vstane.

Pogleda Romana.

Pogleda medicinsko sestro.

JUNA: Premislila sva si.

Medicinska sestra se nasmehne.

Medicinska sestra odide.

ZATEMNITEV.

Drugi prizor

Podoba kuhinje.

Za mizo Oče in Ljubica.

Na drugi strani mize Roman.

Nad mizo gola žarnica.

Na mizi pred Očetom in Ljubico steklenica piva in dva kozarca.

Oče in Ljubica počasi srkata pivo vsak iz svojega kozarca.

Omara s televizorjem je zaklenjena.

OČE: Takole je ...

Oče obmolči.

Oče pogleda Ljubico.

OČE: Kot pač je.

Oče obmolči.

Oče gleda Ljubico.

OČE: Ljubica bo zdaj pri meni.

Roman prikima.

ROMAN: Razumem.

OČE: Nič ne razumeš!

ROMAN: Razumem. Ljubica bo zdaj tu. Pri tebi.

OČE: Ima penzijo. Dve penziji skupaj je lažje.

LJUBICA: In to stanovanje je za *naju* čisto dovolj veliko.

OČE: Ena električna za dva je isto kot ena električna za enega.

LJUBICA: In odvoz smeti tudi.

OČE: Enkrat plačaš za dva.

LJUBICA: Če sta dva, je vse ceneje.

OČE: Ena štruca kruha je dovolj za dva.

LJUBICA: Za enega je preveč. Gre vse v debelost.

OČE: Bolj zdravo je. Če sta dva.

Vsi trije molčijo.

Roman ju gleda.

Roman ju gleda.

LJUBICA: Ni to, kar si misliš.

ROMAN: Kaj si mislim?

OČE: Da sva z Ljubico že prej. Ko je bila še mama živa.

ROMAN: To vsi vejo.

Ljubica skoraj zajoka.

LJUBICA: Pa nisva!

Oče uporno zakriči.

OČE: Nisva!!

LJUBICA: Ljudje so hudobni.

OČE: Obrekujejo.

LJUBICA: Kar nekaj si izmišljujejo!

Roman ju gleda.

ROMAN: Zdaj je vseeno.

LJUBICA: Bila sem njena najboljša prijateljica.

ROMAN: Zdaj je vseeno.

OČE: Ni vseeno. Ni! Ker ...

Oče utihne.

Oče natoči pol kozarca piva.

Oče spi.

ROMAN: Ker kaj?

OČE: Ker nisva.

LJUBICA: Mučila sva se. Ampak *nisva!*

OČE: Šele ko je mama umrla, sva.

LJUBICA: Bila sem njena najboljša prijateljica.

Vsi trije molčijo.

Roman čez čas zavzdihne.

ROMAN: Videl sem vaju.

Oče in Ljubica pogledata Romana.

OČE: Kdaj?

ROMAN: Ni važno.

LJUBICA: Kdaj?!

ROMAN: Ko je bila mama zadnjič v bolnici. Prišel sem domov ... Prej kot po navadi. Šola je odpadla.

LJUBICA: Nisem vedela.

ROMAN: Slišal sem vaju. V spalnici. Na mamini postelji sta.

Vsi trije molčijo.

OČE: Vedno sem pustil ključ v ključavnici.

ROMAN: Takrat si pozabil.

OČE: Nemogoče.

ROMAN: Odšel sem.

LJUBICA: Takrat je bilo enkrat. Samo enkrat!

ROMAN: Čez kakšno uro sem se vrnil. Delal sem se, kot da nisem videl. Kot da nisem slišal. Kot da nisem vedel.

LJUBICA: Trpela sem zaradi tega. Bila sem njena najboljša prijateljica.

ROMAN: Razumem.

Oče ponori.

Oče vrže steklenico piva ob steno.

Steklenica se raztrešči.

Ljubica si pokrije obraz.

Roman mirno gleda očeta.

OČE: Kurac ti moj razumeš! Nič ne razumeš! Nič!! Ne veš, kako je bilo. Pojma nimaš. Muka! Vsa rakasta. Roke in noge so ji zatekale. Vse je teklo od nje. Ne veš, kako je bilo! Kuhal sem, pa se je vse prismodilo. Likal sem, pa sem zažgal vse srajce. Pometal sem, pa je bilo vedno več smeti ... *Zdaj boš pa sam*, mi je rekla, privoščljivo je to rekla, *boš videl, kako je, če si za vse*

sam, je rekla, boš že še videl. Vesela je bila, da bo umrla, veselila se je, ker je mislila, da ne bom zmogel. Mislila je, da bom crknil. Pa nisem. Ne bom!

Ljubica ga objame.

LJUBICA: Ne boš.

OČE: Nisem je imel rad. Nikoli je nisem imel rad. Ko je umrla, sem bil srečen.

Vsi trije molčijo.

ROMAN: Razumem.

Oče izčrpan bulji v mizo.

Vsi trije molčijo.

Vrata se odprejo.

Vstopi Juna.

Noseča je. Visok trebuh. Do brade. Osmi mesec. V roki ima potovalko in polne plastične vrečke.

Obstoji na pragu.

JUNA: Vse imam.

Roman vstane.

JUNA: Lahko greva.

Roman stoji pred mizo.

Gleda Očeta in Ljubico na drugi strani mize.

Oče bulji v mizo. Ljubica ga objema.

Roman stopi do June. Vzame potovalko in vrečke iz njenih rok. Prime jo za roko.

Roman in Juna odideta.

Zapreta vrata za sabo.

ZATEMNITEV.

Tretji prizor

Podoba pisarne.

V pisarni Prvi, Drugi. Tretjega ni več. V kotu Tajnica. Odprt laptop. Vtipkava. Sredi pisarne stol. Na stolu Roman. Nad njegovo glavo neonska luč.

Prvi stoji ob Romanu.

Drugi stoji ob oknu.

PRVI: Če bi imeli na razpolago dve enaki jajci.

DRUGI: Popolnoma enaki.

PRVI: Ste razumeli?

Roman prikima.

PRVI: Katero bi izbrali?

Roman pomisli.

Roman pomisli.

ROMAN: Če sta pa enaki. A ni vseeno?

DRUGI : Mi postavljamo vprašanja.

PRVI: Vi odgovarjate.

Roman pomisli.

Roman pomisli.

ROMAN: Ne vem. Enaki sta. Eno pač.

PRVI: Vseeno obstaja izbira.

DRUGI: Vedno je izbira.

PRVI: No, katero?

Roman pomisli.

Roman se odloči.

ROMAN: To nima nobenega smisla.

DRUGI: Kaj nima nobenega smisla?

PRVI: Izbira je pomembna.

DRUGI: Izbira ima vedno smisel.

ROMAN: Vse *to* nima nobenega smisla.

Roman vstane.

ROMAN: Mudi se mi, razumete?! Mudi!

PRVI: Pri tako pomembnih rečeh se nam ne sme muditi.

DRUGI: Če se nam mudi, se bomo narobe odločili.

PRVI: No, katero jajce boste izbrali?

ROMAN: Če sta pa enaki!! Ste rekli!

DRUGI: Katero?

PRVI: Izbira obstaja.

DRUGI: Levo ali desno jajce?

ROMAN: Rad bi delo! Razumete?

PRVI: Kar pa je spet odvisno od tega, kje stojite. Na levi ali na desni.

ROMAN: Nič drugega. Delal bi rad. Dobil plačo. Se vrnil domov utrujen. Objel ženo. Imel otroka.

PRVI: Če stojite in imate pred sabo dve enaki jajci, potem je odločitev levo ali desno jajce, glede na vaš telesni položaj. Če pa jajci pustite pri miru, tam kjer sta, in greste okoli njiju, imate na drugi strani pred sabo spet dve enaki jajci. Vendar je prejšnje levo jajce zdaj desno in obratno.

ROMAN: Zjutraj bi rad peljal otroka v vrtec. Kupil hrano. Plačal račune. Počakal ženo. Samo to. Nič drugega. Je to preveč?

PRVI: Nekaj popolnoma drugega pa je, če imate jajci pred sabo, vendar ne levo in desno, ampak spodaj in zgoraj. Potem je izbira *spodnje ali zgornje jajce*.

DRUGI: Torej: *Levo ali desno? Spodnje ali zgornje?*

Roman jih gleda.

Roman jih gleda.

Potem se obrne in odide.

DRUGI: Obvestili vas bomo.

Prvi in Drugi se spogledata.

Prvi in Drugi pogledata Tajnico, ki si je vse vestno zapisovala.

PRVI: Ste zapisali?

Tajnica prikima.

Tajnica pogleda v laptop.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Prebere, kar je napisala.

TAJNICA: Izbral bi levo jajce. Brez dvoma.

Prvi in Drugi razumevajoče prikimata.

ZATEMNITEV.

Četrty prizer

Podoba ulice.

Noč.

Pred visoko železno ograjo dolga vrsta mladih ljudi, ki čakajo.

Roman in Juna sedita na tleh ob ograji.

Juna je visoko noseča.

Ob ograji se od posameznika do posameznika pomika Uradnik Bundesrepublik Deutschland v uniformi in Prevajalec. Čakajočim delita obrazce v različnih barvah. V rdeči in zeleni.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Füllen Sie das Formular aus, bitte. Wenn unser Büro öffnet, werden Sie früher dran sein.

PREVAJALEC: Izpolnite obrazec, lepo prosim. Tako boste zjutraj, ko se odpre naš urad, hitreje na vrsti.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Und willkommen! Deutschland braucht Sie!

PREVAJALEC: In dobrodošli! Nemčija vas potrebuje!

Mladi vzamejo obrazce.

Jih izpolnjujejo.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland in Prevajalec se premakneta do naslednjega čakajočega.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Füllen Sie das Formular aus, bitte schön ...

MLADENKA: Vielen Dank ...

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Sprechen Sie Deutsch?

MLADENKA: Ich habe Deutsch studiert.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: O! Das ist wunderbar.

MLADENKA: Ich bin Professorin für Deutsch und Latein. Tatsächlich, ich ... ich liebe deutsche Literatur. Besonders Goethe.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Das ist sehr schön. Ich liebe Goethe auch. Und Heine. Füllen Sie dieses Formular aus ... Am Morgen gelten werden, schmelzen sie in der Serie, die mit grüner Farbe gekennzeichnet ist.

Ji izroči obrazec zelene barve.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Und willkommen! Deutschland braucht Sie!

MLADENKA: Danke. Sie werden es nicht bereuen.

Mladenka izpolnjuje obrazec.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland in Prevajalec se premaknete do naslednjega čakajočega. Do Romana in June.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Füllen Sie das Formular aus, bitte. Wenn unser Büro öffnet, werden Sie früher dran sein.

PREVAJALEC: Izpolnite obrazec, lepo prosim. Tako boste zjutraj, ko se odpre naš urad, hitreje na vrsti.

Roman vzame obrazec.

ROMAN: Še za mojo punco, prosim.

PREVAJALEC: Auch für seine Freundin.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland pogleda visoko nosečo Juno.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland se prijazno nasmehne.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Mann und Frau? Verheiratet?

PREVAJALEC: Sta poročena?

ROMAN: Ja ... skupaj sva.

PREVAJALEC: Sie sind nicht verheiratet.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Und wenn das Kind geboren wird?

PREVAJALEC: Kdaj boste rodili?

JUNA: Čez dva tedna imam rok.

PREVAJALEC: Sehr bald.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland se prijazno nasmehne.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Sehr schön.

PREVAJALEC: Lepo.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Man könnte denken, es wäre besser, wenn sie für das Kind warten ... und später, drüben ein Jahr versuchen, alle drei ... Deutschland wird auch immer freundlich gegenüber junge Familien.

PREVAJALEC: Ne bo šlo. V takšnem stanju ne bo šlo.

Roman in Juna molčita.

Roman vrne obrazec Uradniku Bundesrepublik Deutschland.

URADNIK BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND: Weise Entscheidung. Ein Kind braucht Sicherheit. Häusliche Pflege. Das Kind braucht seine Großmutter und Großvater. Auf jeden Fall zählen sie auf Deutschland. Danke.

PREVAJALEC: Nima smisla, da čakate do jutra.

Uradnik Bundesrepublik Deutschland in Prevajalec se premakneta do naslednjega čakajočega.

Roman in Juna še nekaj časa izgubljeno stojita pred visoko železno ograjo.

Potem odideta.

ZATEMNITEV.

Peti prizor

Podoba čakalnice.

Dolg prostor. Na eni strani okna od tal do stropa. Na nasprotni steni vitrine. Podoba mladih ljudi, ki stojijo ob vitrinah in v tišini gledajo razobešene sezname, ki jih razsvetljujejo neonske luči. Po sredini čakalnice zdrsane klopi in nekaj stolov. Na klopi sedi Juna. Visoko je noseča. Sam trebuh je je. Ena roka ji nežno počiva na kipečem trebuhu. Stegnjene noge ima. Sezute. Ponošeni športni copati zraven.

Juna čaka.

GLAS PO ZVOČNIKU: Fatih Begovič, soba dve. Ljerka Koncut, soba šest. Rahim Salih, soba tri. Bojan Kuntić, soba pet. Sonja Eržen, soba štiri. Irena Novak, soba ena.

Roman pride iz ozadja. Ustavi se pred klopjo, na kateri sedi Juna.

Gledata se.

GLAS PO ZVOČNIKU: Ostale udeležence *Tečaja za uspešno iskanje delovnega mesta* obveščamo, da so skupine za danes prenehale z delom.

Juna si natakne ponošene športne copate in zelo pazljivo vstane. Roman ji pomaga.

GLAS PO ZVOČNIKU: Vse prijavljene kandidate opozarjamo, da se *Tečaj za uspešno iskanje delovnega mesta* nadaljuje jutri ob istem času. Hvala.

Roman in Juna se primeta za roke.

Odhajata iz čakalnice.

Podoba mladih ljudi, ki stojijo ob vitrinah in v tišini gledajo sezname, ki jih osvetljuje neonska luč.

ZATEMNITEV.

Šesti prizor

Podoba sobe.

V sobi dvoje ležišč in otroški voziček. Zraven otroškega vozička stajica za malo večjega otroka. Vidi se, da je soba hkrati dnevna soba in spalnica z dodatnim ležiščem. Med posteljama, mizo in stoli, otroško stajico in otroškim vozičkom je komaj kaj prostora.

Na večji postelji leži oblečen in pokrčen moški, Junin in Sestrin ata. Spi. Obrnjen je proti steni. Globoko diha. Vsake toliko rahlo zahrope in pokašlja.

Na stolu zraven sedi Sestra z otrokom v naročju. Otrok spi.

Juna se sklanja nad otroški voziček.

Juna ni več noseča.

Na drugi postelji sedi Roman.

JUNA: Zaspal je.

SESTRA: Končno!

JUNA: Fantke bolj muči.

SESTRA: Moja nikoli ni imela problemov.

JUNA: To je zaradi mleka. Morala bi ga dojit.

SESTRA: Tudi jaz je nisem.

JUNA: Zdravnica je rekla, da nimam mleka zaradi stresa. Sem ji rekla, da ne razumem. Da nimam stresa. Srečna sem. Prvič v življenju sem srečna.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Juna pogleda Romana.

Roman jo prime za roko.

SESTRA: Po kravjem mleku imajo vedno kolike.

JUNA: Samo prvi dan sem imela mleko. Potem je kar usahnilo.

SESTRA: Punčke imajo krčev manj. Fantki več. Tako pravijo.

Molčijo.

Sestra ziba hčerkico v naročju.

Juna gleda dojenčka, ki spi v vozičku.

Junin in Sestrin ata spi.

Roman drži Juno za roko.

Molčijo.

Molčijo.

Junin in Sestrin ata zakašlja.

Sestra ga pogleda.

SESTRA: Prvič v življenju si želim, da bi ata spet padel v recidiv.

JUNA: Zdravniki so rekli, da je veliko možnosti, da zdaj ne bo. Da je trdno odločen.

SESTRA: Če bi začel pit, bi šel spet na zdravljenje.

Molčijo.

Molčijo.

ROMAN: Grem.

JUNA: Počakaj še malo.

ROMAN: Če bom zamudil, me bodo izbrisali iz obravnave.

SESTRA: Saj itak ni nobene koristi.

ROMAN: Imaš prednost, če hodiš na tečaj.

JUNA: Mene so brisali.

ROMAN: Začasno.

Molčijo.

ROMAN: So mi rekli.

Molčijo.

ROMAN: Ko bo konec, da te bojo spet vzeli v obravnavo. So rekli.

SESTRA: Česa *konec*?

ROMAN: Nosečnosti.

SESTRA: Aja? Sem mislila, ko bo konec dojenčka.

JUNA: Noseča bi res težko dobila delo.

SESTRA: Oprosti. Ni moja stvar ...

Molčijo.

Molčijo.

SESTRA: Jezna sem. Pa ne vem, zakaj. Otroka sta zdrava. Od lakote ne bova umrli. Ja, res, srečni bi morali biti. Jezus Kristus!! Srečni!

Molčijo.

Junin in Sestrin ata spet zakašlja.

SESTRA: Upam, da bomo imeli ponoči mir.

Juna se obrne k Romanu.

JUNA: Ata vso noč smrči. In hodi po stanovanju.

SESTRA: Scat hodi na pet minut.

JUNA: Nemiren je.

ROMAN: A spi tukaj?

SESTRA: Pri mami.

JUNA: Čez dan je pri nama.

SESTRA: Morava ga čuvat.

JUNA: Če je sam, se lahko zgodi, da bi padel v recidiv.

SESTRA: In bi šel nazaj na zdravljenje.

Oče zakašlja.

JUNA: A spi?

SESTRA: Vleče na ušesa.

Sestra se obrne k spečemu atu. Nagovori ga. Glasno. Kot bi se kregala s spečim.

SESTRA: Ata!! Zakaj ne začneš spet pit? Bi imeli več prostora! Zakaj se vedno narobe odločiš? A ne bi bilo vseeno, če bi se še kakšnega pol leta zdravil? Pil si trideset let, zakaj si se ravno zdaj odločil, da ne boš več? Zakaj, no? Zakaj?! Ravno zdaj, ko imamo gužvo. Čez pol leta bi bilo boljše. Juna bi dobila službo. Jaz pa tudi. No, ata!! Zakaj že vse življenje vse delaš narobe?!

Ata je tiho.

Ata ne kašlja več.

Vsi so tiho.

Molčijo.

Vrata se nenadoma odprejo.

Vstopi Mama.

V rokah ima nakupovalni vrečki.

Takoj se zapiči v Romana.

MAMA: Si spet tu?!

Roman vstane.

MAMA: A ne razumeš, če ti človek lepo pove, da tu nisi zaželen?

JUNA: Mama ... Pogledat je prišel malega.

MAMA: Nočem, da se motaš okoli mojih punc.

SESTRA: Mama, kaj govoriš!

MAMA: Saj vem, kakšni so! Samo da ga imajo kam vtaknit. Če je sila, je pa tudi sestra dobra.

JUNA: Mama ...

ROMAN: Gospa ...

Mama znori.

MAMA: Sem ti rekla, da nisem gospa!! Vaša služkinja sem! Vaša sužnja. Dekla za vse. Tista, ki nosi denar, zato da lahko tu posedate in čakate. Vse to sem lahko. Nisem in nočem pa bit gospa!!

Roman poljubi Juno.

ROMAN: Grem.

Juna ga zagrabi za roko.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

JUNA: Nikamor ne greš! To je tvoj otrok!

MAMA: In moj vnuk.

JUNA: Predvsem je to *najin* otrok!

MAMA: Ki ga jaz redim! Oba svoja vnuka redim.

JUNA: Kadar koli lahko pride k svojemu otroku! Ne moreš mu tega prepovedat!

MAMA: Ne morem? A da ne morem?! Kako ne morem? Plačujem vodo, elektriko, najemnino ... Kako ne morem?! Pa popokajte svoje cunje in alo drugam! Kje piše, da vas moram imet tukaj?! Da vas moram redit in preživljat?! Deset ur sem čistila, ob štirih zjutraj sem vstala, delala sem, da je teklo od mene, in evo, samo dve vrečki sem dobila za svojih deset ur, niti ne prav polni vrečki, deset ur neprekinjenega dela, dvakrat sem šla k oknu, ker sem mislila, da bom omedlela, in vse, kar sem zaslužila, sem pustila v trgovini. Deset ur dela za paket plenice, za mleko v prahu, konzervo fižola, štruco kruha, za kilo moke ... Kje piše, da moram vse to ...?! Po štiridesetih letih dela! Po možu, trikratnemu alkoholiku! Utrujena sem!!

SESTRA: Hudobna si.

Mama se bliskovito obrne in udari hčerko po licu.

MAMA: Hudobna? Jaz, hudobna? Ker nočem, da bi se pobili med sabo?! V dvosobnem stanovanju sedem ljudi! Kot podgane, ki se začnejo žret med sabo, če nimajo več prostora. In potem mi smrklja reče, da sem hudobna! Ker nočem, da bi bil še kdo tako nesrečen, kot smo mi. Vse to, ljubi moji, počnem zato, da bi vas prisilila, da ne bi izgubili volje, da bi se borili, da bi se uprli! Da ne bi samo posedali in jamrali!

Mama se spet obrne k Romanu.

MAMA: Zato pa: marš ven! Za svoji hčerki bom poskrbela, zate pa ne!! Lahko pa tudi oba popokata svoje reči, z dojenčkom vred, in alo, pejta drugam! *Pejta! Pejta!!*

Juna nemočno zakriči.

JUNA: Nimamo kam!!

MAMA: Če je tako, potem veljajo moja pravila.

Mama pograbi Romana za roko.

MAMA: Ko boš prinesel za plenice in za mleko v prahu, pa spet pridi. Alo, gremo, gremo!

SESTRA: Mama, zakaj to počneš?

Roman odhaja.

Roman Juni.

ROMAN: Jutri v parku. Na klopici. Ob dvanajstih.

JUNA: Roman ... Rada te imam.

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Mama ga potisne skozi vrata in jih zapre za njim.

MAMA: Z ljubeznijo ne moreš nahraniti otroka.

Juna zajoka.

Otrok v vozičku se prebudi. Začne jokati.

Otrok v Sestrinem naročju se prebudi. Začne jokati.

Ata začne spet glasno pokašljovati.

ZATEMNITEV.

Sedmi prizor

Podoba parka.

Noč. Klopca v parku.

Roman na klopici.

Zre predse.

Potem si zaviha ovratnik in potisne roke v žepe.

Uleže se na klopco in se stisne v dve gubi.

Kot zarodek na klopici v parku.

Začne deževati.

Dežuje.

Dežuje.

Močno dežuje.

ZATEMNITEV.

Osmi prizor

Podoba parka.

Podnevi.

Na klopci sedita Roman in Juna.

Poleg njiju voziček.

Roman ga rahlo ziba.

JUNA: Svetle barve! Same svetle barve! Svetloba! Kuhinja rumena ... Ne, oranžna! Sem brala ... Oranžna barva vzbuja apetit. Rumena bo predsoba. Sončno rumena. Ko se zjutraj zbudiš in stopiš vanjo, te oblije sončno rumena svetloba in veš, da bo dan lep ... Otroška soba bo pa modra! Za najinega fanta svetlo modra. In rumene lučke vsepovsod. Najina spalnica pa bo ...? No, kakšna?!

ROMAN: Bela?

Juna je razočarana.

JUNA: Ne. Bela sploh ni barva. Nekaj pomirjujočega mora biti ... Pa ne preveč pomirjujoče. Ker v spalnici ne bova samo spala. Sploh ne bova spala ...

Juna se glasno zasmеji.

Roman pogleda v voziček.

ROMAN: Zbudila ga bova.

Juna se neha smejati.

Juna objame Romana.

JUNA: Kako si pa ti predstavljaš?

Roman razmišlja.

Roman razmišlja.

ROMAN: Isto kot ti.

JUNA: Ne moreš si predstavljat isto kot jaz. Moraš imet tudi kakšno svojo željo. No?!

Prideta policista.

Prvi policist in Policist s psom.

Ko ju Roman in Juna zagledata – utihneta.

Prvi policist in Policist s psom gresta počasi mimo.

Roman gleda za njima.

Roman ziba voziček.

JUNA: No!! Kaj?!

Roman jo pogleda.

ROMAN: Posteljo.

JUNA: Posteljo?

ROMAN: Želim si posteljo, v kateri bova lahko v miru spala.

JUNA: Samo to?

Roman prikima.

Roman vstane.

Poljubi Juno.

ROMAN: Grem. Ne smem zamudit.

JUNA: Kakšen občutek imaš?

Roman se nasmehne.

ROMAN: Se mi zdi, da dobro kaže.

Roman odhaja.

JUNA: Čakala te bom.

Roman odide.

Juna ziba voziček.

Srečna je.

ZATEMNITEV.

Deveti prizor

Podoba pisarne.

V pisarni Prvi, Drugi. Tretjega ni več. V kotu Tajnica. Odprt laptop. Vtipkava. Sredi pisarne stol. Na stolu Roman. Nad njegovo glavo neonska luč.

Prvi in Drugi stojita.

Roman med njima.

Gledata ga.

Od zgoraj.

Analitično.

PRVI: Nekaj smrdi.

Gledata Romana.

DRUGI: Meni se tudi zdi.

PRVI: Po vlažnem.

DRUGI: Postanem.

PRVI: Plesnivem mogoče?

DRUGI: Po dolgo nepreobutih nogavicah.

PRVI: Po plesnivem. Definitivno.

Gledata Romana.

Gledata Romana.

DRUGI: Kandidat. Vprašanje za vas!

PRVI: Se vam zdi, da tukaj nekaj smrdi?

Roman pogleda Prvega.

DRUGI: Odgovorite!

PRVI: Smrdite?

Roman ga gleda.

PRVI: To je pomembno vprašanje.

DRUGI: Tudi odgovor je pomemben.

Roman pogleda Drugega.

PRVI: Za delodajalca je pomembna higiena.

DRUGI: Smrdite ali ne smrdite?

PRVI: To je zdaj vprašanje.

Roman ju gleda.

Zdaj enega, zdaj drugega.

DRUGI: Smrdite?

PRVI: In še eno vprašanje: Ste zadovoljni z družbenim sistemom, katerega integralni del smo?

Roman ju gleda.

Zdaj enega, zdaj drugega.

DRUGI: Ali pa je to za vas pretežko vprašanje?

PRVI: Glede na izobrazbo.

Drugi se obrne k Tajnici.

DRUGI: Kaj že?

Tajnica prebere iz laptopa.

TAJNICA: Gimnazija. Klasična.

PRVI: Opa!

DRUGI: Zakaj pa niste šli naprej?

PRVI: Imeli bi več možnosti.

Roman ju gleda.

Zdaj enega, zdaj drugega.

DRUGI: Ali pa tudi ne.

PRVI: V sistemu smo vsi enaki.

DRUGI: Skoraj.

Prvi in Drugi se zasmejita.

Smejita se.

Se zresnita.

PRVI: Pustimo to.

DRUGI: Odgovorite na zastavljeni vprašanji!

PRVI: Smrdite?

DRUGI: Ste zadovoljni z družbenim sistemom, katerega integralni del smo?

Roman ju gleda.

Zdaj enega, zdaj drugega.

PRVI: Glede na vašo izobrazbo to nista težki vprašanji.

DRUGI: Definitivno nista težki vprašanji.

Roman ju gleda.

Zdaj enega, zdaj drugega.

PRVI: Poskusimo drugače. Analitično.

DRUGI: Delodajalci zelo cenijo analitičnega duha svojih delojemalcev.

PRVI: Se pravi: tukaj nekaj smrdi.

DRUGI: Jaz ne smrdim.

Drugi se obrne k Prvem.

DRUGI: Mogoče smrdiš ti?

PRVI: Ne, tudi jaz ne smrdim. Gospa ...?

Prvi in drugi se obrneta k Tajnici.

PRVI: Mogoče vi smrdite?

Tajnica vstane.

TAJNICA: Ne, jaz ne smrdim.

Vsi trije se obrnejo k Romanu, ki sedi na stolu in jih gleda.

PRVI: Ampak v tem prostoru nekaj smrdi. Kaj? Kdo?

DRUGI: Od koga prihaja neprijeten vonj, če smo v prostoru štirje? Od tega trije ne smrdimo.

PRVI: Temu se reče analiza.

DRUGI: Na tem sloni naš družbeni sistem.

PRVI: Na analizi in priznanju. Torej: smrdite?

Roman jih gleda.

DRUGI: Povejte po resnici. Resnica se ceni. Če smrdite, nič hudega. Nobene zamere. Nobenega poznejšega ugotavljanja. Nobenih naknadnih stroškov. Če smrdite, nimate kaj iskati v živilski industriji. To je jasno. Čisti računi, dobri prijatelji.

PRVI: Lahko pa počnete kaj drugega. Nekaj samotnega. Nekaj, kjer ste sami. In smrdite sami zase.

DRUGI: V družbenem sistemu, katerega integralni del smo, se za vsakega najde nekaj. Tudi za smrduhe.

PRVI: Pravičen sistem.

DRUGI: Skoraj.

Prvi in Drugi se zasmejita.

Tudi Tajnica se zasmеji.

Smejijo se.

Se zresnijo.

PRVI: Nadaljujmo!

DRUGI: In zato sta vprašanji: *Smrdite?* in: *Ste zadovoljni z družbenim sistemom, katerega integralni del smo?* še kako pomembni.

PRVI: Torej: Smrdite?

Roman jih gleda.

Potem vstane.

Gleda jih.

Gleda jih.

Spregovori tiho.

Spregovori resno.

ROMAN: Zakaj se delate norca?

Prvi in Drugi se začudeno spogledata.

Tudi Tajnica je začudena.

ROMAN: Zakaj se delate norca iz nas?

Prvi in Drugi še vedno zelo začudeno gledata Romana.

Tudi Tajnica je začudena.

Tudi ona gleda Romana.

Vsem gre skoraj na smeh.

ROMAN: Rad bi bil vratar. Rad bi bil čistilec oken. Rad bi bil varnostnik. Rad bi bil kurir. Nočem biti šef. Nočem biti delodajalec. Nočem biti vladar sveta. Nimam ambicij, da bi zasedel vaše mesto. Katere koli mesto v tej zajebani deželi. Nobenega ne ogrožam. Nič nočem. Samo smeti bi rad odnašal. Samo čistil bi rad vaše dreke. Samo to. Vi me pa zajebavate. Fukate me naravnost v glavo.

Roman zagrabi Prvega za ovratnik.

ROMAN: V srce me fukate!

Roman povleče Prvega za kravato, ga potegne k sebi in jo še bolj zategne.

ROMAN: Razumeš? Rad bi dihal! Samo to!

Roman zateguje kravato.

Prvi lovi sapo.

ROMAN: Vi pa mi ne dovolite ..., da bi dihal!

Prvi je ves rdeč v obraz.

Lovi sapo.

Roman zateguje kravato.

ROMAN: A si želim preveč?

Prvi je ves vijoličast v obraz.

Lovi sapo.

ROMAN: Rad bi plačal najemnino, elektriko, vodo, odvoz smeti. Rad bi kupoval v vaših trgovinah, rad bi si v vaših bankah sposojal vaš drag denar. Rad bi vas naredil še bogatejše. Si želim preveč? Se vam zdi, da si želim preveč?!

Drugi pristopi resno in uradno.

DRUGI: Kandidat, prosim vas, da urazumite svoje zahteve.

Roman spusti Prvega ... Prvi se opoteče. Zadiha. Roman zagrabi Drugega za vrat.

ROMAN: Te ni nič sram?!

DRUGI: Dobro vam hočemo.

ROMAN: *Jaz vam hočem dobro, vi pa me izbirate.*

Roman zategne kravato okrog vratu Drugega.

Tudi Drugi lovi sapo.

ROMAN: Ampak jaz nisem razsuti tovor, da bi me lahko izbirali. Nabirali. Prebirali. Sortirali. Razvrščali. Odmetavali. Me spet nalagali na kup ...

Tajnica in Prvi pristopita.

PRVI: Pri nas spoštujemo vladavino prava.

TAJNICA: Takšno obnašanje se v Evropi sankcionira.

Roman spusti Drugega. Drugi se opoteče. Zadiha. Roman se obrne k Tajnici.

Roman gre grozeče proti njej.

Roman zakriči na ves glas.

ROMAN: Evropa poka po šivih! Jaz pokam po šivih!!

TAJNICA: Pa ja ne boste udarili ženske!

Roman ji primaže klofuto.

ROMAN: Vas ni nič sram?!

Tajnica se prime za lice in zavrešči.

TAJNICA: Na pomoč!! Udaril je žensko!!

Prvi se po moško postavi pred Romana.

PRVI: Kar je preveč, gre preko roba!

Roman udari Prvega v obraz.

Tudi Drugi se poskuša zoperstaviti Romanu.

DRUGI: Od tu naprej ne gre več naprej!

Roman brcne Drugega v trebuh.

Drugi pade na tla.

Roman ga brca.

Roman ga brca.

Videti je, da ga bo ubil.

Tajnica prestrašeno kriči.

TAJNICA: To je konec sveta! To je konec sveta!!

ZATEMNITEV.

KONEC DRUGEGA DEJANJA.

EPILOG 1

Podoba parka.

Klopca v parku.

Juna sedi na klopci.

Oblečena je v star materin plašč.

Čaka.

Čaka.

Pride Roman.

Oblečen je v prekratek suknjič. Na glavi ima kapo.

Juna ga ne vidi.

Roman stoji za njenim hrbtom in jo gleda.

Roman stoji za njenim hrbtom in jo gleda.

Juna se čez čas obrne.

Juna zagleda Romana.

Juna vstane.

Gledata se.

Roman se ji počasi približa.

Gledata se.

Gledata se.

Roman sede.

Juna sede.

Roman zre predse.

Juna ga gleda.

ROMAN: Čakal sem te.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Tako hitro je minilo.

ROMAN: Meni ni minilo hitro.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Mislil sem, da mi boš pisala.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Tri mesece sem mislil, da boš prišla, da mi boš pisala.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Nisem mogla.

ROMAN: Jaz sem ti pisal.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Vse, kar sem dobil, sem porabil za znamke in pisma.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Nisem jih dobila. Mama jih je gotovo vrgla stran.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Mislila sem, da mi zato ne pišeš, ker nočeš, da te pridem obiskat.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Klical sem te. Našel sem številko lokala v vaši ulici. *Sadje in zelenjava*. Klical sem tja.

Prosil sem, če te lahko pokličejo. Povedal sem jim, kje je vaša hiša, vaše stanovanje, kako ti je ime ... Smejali so se. Za norca so me imeli. Rekli so, da te poznajo, *o ja! poznajo, poznajo* ... Niso mi pomagali. Nihče mi ni pomagal.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

Molčita.

Molčita.

ROMAN: Kako je mali?

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Dobro je.

Roman prikima.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Podpisal si.

ROMAN: Rekli so, da si podpisala prva.

JUNA: Nisem vedela, kaj podpisujem.

ROMAN: Če podpiše mama ...

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Podpisal sem.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Ga imajo radi?

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

ROMAN: Samo to me je skrbelo ... Če ga imajo radi.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Ne vem.

Juna ga gleda.

Roman zre predse.

JUNA: Nisem ga še šla obiskat.

Prideta policista.

Prvi policist in Policist s psom.

Ko ju Roman zagleda, takoj spoštljivo vstane. Sname kapo. Vidimo, da ima redke lase. Dela se mu pleša.

Juna sedi.

Roman stoji.

Prvi policist in Policist s psom gresta počasi mimo.

Roman stoji.

Roman gleda za njima.

Še vedno ima kapo v roki.

Juna ga gleda.

Roman se obrne k njej.

ROMAN: Kapo nosim ... Lasje so mi začeli izpadat. Plešast bom.

JUNA: Meni si všeč.

ROMAN: V treh mesecih sem jih izgubil.

JUNA: Me ne moti.

ROMAN: Živci.

Gledata se.

Roman si spet povezne kapo čez glavo.

Gledata se.

Gledata se.

JUNA: Bila sem v bolnici.

Roman molči.

JUNA: Umret sem hotela.

Juna molči.

Roman molči.

JUNA: Ko so mi ga vzeli. Oba so mi vzeli. Njega in tebe. Nisem imela več moči.

Juna molči.

Roman molči.

JUNA: Mama je rekla, da mu bo drugje boljše. Da ni za vedno. Da ga bom lahko dobila nazaj. Ko se vse uredi.

Juna zajoka.

JUNA: Ampak kdaj se bo vse uredilo? Kdaj??!!

Juna se umiri.

Juna molči.

Roman molči.

JUNA: Strah me je, da bo odrasel brez mene. Brez naju. Da ne bo vedel ... Da sploh ne bo vedel ...

Juna molči.

Roman se usede nazaj na klopcu.

Juna molči.

Roman molči.

Zreta predse in molčita.

ROMAN: Težko mi je bilo, ker nisi prišla.

Juna molči.

ROMAN: Bil sem jezen. Potem pa ne več.

Juna molči.

ROMAN: Pogrešal sem te. Potem pa ne več.

Juna molči.

ROMAN: Malega sem pogrešal. Potem pa ne več.

Juna molči.

ROMAN: Tri mesece!

Juna molči.

ROMAN: Potem pa ne več.

Juna molči.

Roman molči.

ROMAN: Vse se plača. Nič ne dobiš zastonj. V zaporu še posebej.

Juna molči.

Roman molči.

ROMAN: Plačaš s tistim, kar imaš. Če nimaš nič ... tudi plačaš.

Juna molči.

Roman molči.

ROMAN: Vse sem plačal.

Juna molči.

Roman molči.

ROMAN: Nikoli ne bom nikomur povedal, kaj vse ...

Roman obmolči.

Roman obmolči.

Juna molči.

Zreta predse.

ROMAN: Obljubili so mi delo.

Juna molči.

ROMAN: Jutri gremo s tovornjakom. V tovornjaku, ki prevažata meso. Dvanajst ur vožnje. Na sever. Oni plačajo. Potem ko bom zaslužil, mi bodo odbili od plače. Za stroške. Nekaj časa bom plačeval tudi obresti. Ker mi bodo kreditirali vožnjo. Tudi za spanje mi bodo odbili. Najprej skupna ležišča, potem bo drugače. So mi obljubili. Čez čas bom prišel na čisto in bo ves zaslužek moj. Na začetku ne. Samo dvajset procentov. Boljše kot nič.

Juna molči.

Roman molči.

Roman zavzdihne.

ROMAN: Na drugi strani se bova našla, Julija. Čakal te bom,

kot slavec čaka svojo ljubo in plete gnezdo ... Pobegnila bova stran,

© Vinko Möderndorfer

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ljubljenja, od vseh, ki sovraštvo, gnev in jeza jim krojijo
življenja dni. Midva bova daleč stran od njih. V drugem kraljestvu,
ki ljubezen mu daje plemenito ime ...

Juna molči.

ROMAN: Gimnazija. Esej za maturo ... *Romeo in Julija sta bila begunca ...*

Roman se nasmehne.

ROMAN: To je vse, kar je ostalo.

Roman molči.

Juna ga pogleda.

JUNA: Kdaj greš?

ROMAN: Jutri. Na počivališču ... Pri izvozu na avtocesto. Ob štirih zjutraj.

Juna vstane.

Juna stoji.

Gleda ga.

JUNA: Pridem se posloviti.

Juna odide.

Roman obsedi.

ZATEMNITEV.

EPILOG 2

Podoba počivališča za tovornjake.

Izvoz na avtocesto.

Ob štirih zjutraj.

Še vedno noč.

Med tovornjaki zaprt tovornjak, ki prevaža meso. Na njem napis v neznanem jeziku.

Skupina ljudi stoji v mraku.

Kadijo in čakajo.

Drobne žareče pike cigaretnih vrhov vsake toliko močneje zažarijo v mraku.

Pride Juna. V rokah ima belo plastično vrečko.

Juna gleda okoli.

Išče Romana.

Iz skupine ljudi, ki v mraku čakajo za tovornjakom, ki prevaža meso, se odtrga senca in se približa Juni.

ROMAN: Mislil sem, da te ne bo.

Juna se nasmehne.

JUNA: Tokrat sem prišla.

Gledata se.

Molčita.

Juna mu izroči vrečko.

JUNA: Burek.

Roman vzame vrečko iz njenih rok.

JUNA: Med potjo boš lačen.

ROMAN: Hvala.

Gledata se.

Molčita.

JUNA: Se boš vrnil?

Roman skomigne.

Gledata se.

Molčita.

JUNA: Ko bom dobila delo, bom šla iskat malega. Nazaj ga bom vzela.

Gledata se.

Gledata se.

ROMAN: Tu ni ničesar.

JUNA: Skupaj bova.

ROMAN: Tu ne bo nikoli ničesar več.

JUNA: Tu sem doma.

ROMAN: Ta dom je prazen.

Gledata se.

Gledata se.

JUNA: Če se boš vrnil, ne bo prazen.

Motor tovornjaka, ki prevaža meso, zaropota. Dolge luči zatipajo v temo. Sence ljudi lezejo zadaj v tovornjak, ki prevaža meso.

ROMAN: Grem.

JUNA: Počakaj še malo.

Roman počaka še malo.

Ljudje lezejo zadaj v tovornjak, ki prevaža meso.

Gledata se.

Gledata se.

JUNA: Zakaj nama ni šlo?

Gledata se.

Gledata se.

JUNA: Rada sva se imela.

Gledata se.

Gledata se.

JUNA: Zakaj nama ni šlo?! Zakaj ...?!

Gledata se.

Roman jo objame.

Objeta stojita v temi, ki se počasi svetli.

Zadnja senca se povzpne v tovornjak, ki prevažna meso.

Tovornjak, ki prevažna meso, čaka.

Objem čaka.

Avtomobilska hupa nekajkrat nestrpno zaseka v zgodnje jutro na postajališču ob avtocesti.

Roman odide k tovornjaku, ki prevažna meso, in zleze vanj.

Podoba nagnetenih ljudi, ki stojijo v nabito polnem tovornjaku, ki prevažna meso. Ljudje nemo zrejo predse, ko se vrata tovornjaka, ki prevažna meso, z glasnim tleskom zaprejo pred njihovimi obrazi.

Tovornjak, ki prevažna meso, odpelje s postajališča in se vključi v promet na avtocesti.

Juna sama na postajališču.

Dvigne roko.

Roka nekaj časa visi v zraku.

Pošilja pozdrav nekemu, ki ga ni več.

Potem Juna spusti roko.

Roka mrtvo obvisi ob telesu.

ZATEMNITEV.

KONEC